

ผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4

ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

ON PARTICULAR SOLUTION OF CONSTANT
COEFFICIENTS FOURTH-ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL
EQUATIONS

ขจรศักดิ์ พัยคฆวงค์

เจษฎา ใจร้าย

ณัฐพงศ์ รัตนะ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์ประยุกต์)

ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ON PARTICULAR SOLUTION OF CONSTANT
COEFFICIENTS FOURTH-ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL
EQUATIONS

KAJOHNSUK PAYAKAWONG

JESSADA JAIRAI

NATHAPONG RATANA

A SPECIAL PROBLEM SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF BACHELOR OF SCIENCE (APPLIED MATHEMATICS)
DEPARTMENT OF MATHEMATICS, FACULTY OF SCIENCE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
ACADEMIC YEAR 2018

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำมาใช้

ชื่อหัวข้อ ผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

ON PARTICULAR SOLUTION OF CONSTANT COEFFICIENTS FOURTH-
ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS

ชื่อนักศึกษา นายขจรศักดิ์ พัยคฆวงค์ รหัสนักศึกษา 58050020
นายเจษฎา ใจร้าย รหัสนักศึกษา 58050030
นายณัฐพงศ์ รัตนะ รหัสนักศึกษา 58050056

ภาควิชา คณิตศาสตร์
คณะ วิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2561
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กนกณัฐรุช วัฒนแจ่มศรี

คณะกรรมการสอบ	ลายมือชื่อ
ดร.ภูษนิศา ล้อมทอง ประธานกรรมการ	ภูษนิศา ล้อมทอง
อ.พรชัย ชัยสนิท กรรมการ	พรชัย ชัยสนิท
ผศ.ดร.กนกณัฐรุช วัฒนแจ่มศรี กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา	กนกณัฐรุช วัฒนแจ่มศรี

ลิขสิทธิ์ของคณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ ผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่
ON PARTICULAR SOLUTION OF CONSTANT COEFFICIENTS FOURTH-
ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS

ชื่อนักศึกษา นายขจรศักดิ์ พยัคฆวงศ์ รหัสนักศึกษา 58050020
นายเจษฎา ใจร้าย รหัสนักศึกษา 58050030
นายณัฐพงศ์ รัตนะ รหัสนักศึกษา 58050056

ภาควิชา คณิตศาสตร์

คณะ วิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2561

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กนกณัฐรุชช์ วัฒนแจ่มศรี

บทคัดย่อ

ปัญหาพิเศษนี้ศึกษาการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ โดยที่ $f(x)$ และ $g(x)$ เป็นพหุนามดีกรี l, k ตามลำดับและ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm \alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

คำสำคัญ : สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นอันดับ 4 สัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

Title ON PARTICULAR SOLUTION OF CONSTANT COEFFICIENTS FOURTH-
ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS

Students Mr. KAJOHNSUK PAYAKAWONG Student ID 58050020
Mr. JESSADA JAIRAI Student ID 58050030
Mr. NATHAPONG RATANA Student ID 58050056

Degree Bachelor of Science (Applied Mathematics)

Department Applied Mathematics

Faculty Science

University King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMITL)

Academic Year 2018

Advisor Asst.Prof.Kanognudge Wuttanachamsri

Abstract

This special problem investigates an particular solution of constant coefficients ordinary differential equations when the right-hand function is in the form of $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ where α is a real number and a root of $\pm ai$ are not root of the differential equation and $f(x)$ and $g(x)$ are polynomials degrees l, k , respectively.

Keyword : LINEAR FOURTH-ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS , CONSTANT COEFFICIENTS

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความร่วมมือ และความสามัคคีของทุกๆท่าน
รวมไปถึงได้รับคำปรึกษาและคำแนะนำที่ดีจาก ผศ.ดร.กนกณัฏฐ์ วัฒนแจ่มศรี ดร.ภูษณิศ ล้อมทอง
และอ.พรชัย ชัยสนิท ที่ให้ความช่วยเหลือ แก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆที่เกิดขึ้นจนสามารถทำให้ปัญหาพิเศษ
สำเร็จไปได้ด้วยดี ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณอาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ ที่ให้ความช่วยเหลือ
และความ สะดวกในการศึกษางานวิจัยและถ่ายทอดวิชาความรู้อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและ
ประยุกต์ใช้งานต่อไป

ขจรศักดิ์ พยัคฆวงศ์
เจษฎา ใจร้าย
ณัฐพงศ์ รัตน์ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของปัญหาพิเศษ	1
1.3 ขอบเขตของปัญหาพิเศษ	2
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ	4
2.2 ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ	6
2.2.1 ผลเฉลยทั่วไป และผลเฉลยเฉพาะ	6
2.2.2 สมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่ง	7
2.2.2.1 สมการแบบแยกตัวแปรได้	7
2.2.2.2 สมการเอกพันธ์	8
2.2.3 ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่	9
2.2.4 วิธีการเทียบสัมประสิทธิ์	11
2.3 เมทริกซ์	13
2.3.1 เมทริกซ์เอกลักษณ์	13
2.3.2 เมทริกซ์สลับเปลี่ยน	13
2.3.3 เมทริกซ์สามเหลี่ยม	14
2.3.4 เมทริกซ์โทพลิตซ์	15

	หน้า
2.3.5 เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน	15
2.3.6 เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมล่าง	16
2.3.7 อินเวอร์สของเมทริกซ์	26
บทที่ 3 การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบพหุนามดีกรี m	20
บทที่ 4 การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ และ ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$	28
บทที่ 5 การคำนวณหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ ด้วยโปรแกรม Visual Basic	50
5.1 การเขียนโปรแกรมคำนวณการหาผลเฉลยเฉพาะ	51
5.1.1 การสร้างหน้าต่างโปรแกรม	51
5.1.2 การเขียน Code คำนวณโปรแกรม	51
5.1.3 การเขียน Code ล้างหน้าต่างโปรแกรม	55
5.1.4 การเขียน Code ปิดโปรแกรม	55
บทที่ 6 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ	58
เอกสารอ้างอิง	60
Appendix	61

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.1 ระยะเวลาการดำเนินงาน

3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
5.1 หน้าต่างโปรแกรม	51
5.2 ตัวอย่าง 5.1	56
5.3 ตัวอย่าง 5.2	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นได้มีการประยุกต์ใช้ในหลายปัญหา เช่น การคำนวณการเพิ่มขึ้นของจำนวนเชื้อราหรือแบคทีเรีย การคำนวณราคาหุ้นในอนาคตหรือด้านประกันภัย ฯลฯ สำหรับสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งนั้น ผลเฉลยสามารถหาได้ไม่ยาก ทั้งวิธีการหาผลเฉลยจริงและวิธีการหาผลเฉลยเชิงตัวเลข แต่สำหรับสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ $n, n > 1$ สามารถหาผลเฉลยได้ค่อนข้างยากโดยเฉพาะ n มีค่ามากๆ ดังนั้นในโครงการงานวิจัยที่เราจะแสดงถึงวิธีการหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ซึ่งอยู่ในรูปแบบของพหุนามที่มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือเขียนอยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ ดังนี้

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x \quad (1.1)$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i; \quad (l = 0, 1, 2, \dots) \quad (1.2)$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i; \quad (k = 0, 1, 2, \dots) \quad (1.3)$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และสมการช่วยของสมการ (1.1) ไม่มีรากเป็น $\pm\alpha i$

1.2 วัตถุประสงค์ของปัญหาพิเศษ

1. เพื่อศึกษาการหาผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือเป็นพหุนามดีกรี m โดยที่ m เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์
2. เพื่อศึกษาการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปของสมการ (1.2) และ (1.3) โดยที่ l และ k เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์

1.3 ขอบเขตของปัญหาพิเศษ

1. ประยุกต์ใช้เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนในการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือคือพหุนามดีกรี m โดยประยุกต์ใช้เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน
2. ศึกษาสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ในรูปแบบสมการ (1.1) ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทำการศึกษาสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ r เป็นจำนวนเต็มที่มีมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์และหาผลเฉลยทั่วไป
2. ทำการศึกษาสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ r เป็นจำนวนเต็มที่มีมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์และหาผลเฉลยเฉพาะ เมื่อฟังก์ชันทางขวามือเป็นพหุนามดีกรี m โดยที่ m เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์
3. หาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันขวามือเขียนอยู่ในรูป $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ โดยที่ $f(x)$ และ $g(x)$ เป็นพหุนามดีกรี l และ k ตามลำดับและ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา โดยที่ l และ k เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์
4. สรุปผลที่ได้
5. จัดทำรูปเล่มปัญหาพิเศษ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ r เป็นจำนวนเต็มที่มีมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์
2. สามารถหาผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ r เป็นจำนวนเต็มที่มีมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์
3. สามารถหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ r เป็นจำนวนเต็มที่มีมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์ เมื่อฟังก์ชันทางขวามือเป็นพหุนามดีกรี m โดยที่ m เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์

4. สามารถหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ที่ ฟังก์ชันทางขวามือคือ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ โดยที่ $f(x)$ และ $g(x)$ เป็นพหุนามดีกรี l และ k ตามลำดับและ a เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm ai$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่ พิจารณา โดยที่ l และ k เป็นจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรมการดำเนินงาน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน									
	ปี2561					ปี2562				
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ล.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
ศึกษาสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และหาผลเฉลยทั่วไป	←	→								
หาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือเขียนอยู่ในรูป $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$				←	→					
สรุปผลที่ได้							←	→		
จัดทำรูปเล่มปัญหาพิเศษพร้อมทั้งจัดทำแบบการนำเสนอ								←	→	
นำเสนอปัญหาพิเศษ										←

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงความรู้พื้นฐานและบทนิยามที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาพิเศษดังนี้

1. สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (Ordinary Differential Equations)
2. ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ
3. เมทริกซ์ (matrix)

2.1 สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (Ordinary Differential Equations)

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงนิยามของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ และจะกล่าวถึงนิยามของอันดับและระดับชั้นของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ และรวมถึงบทนิยามของสมการเชิงอนุพันธ์แบบเชิงเส้นและสมการเชิงอนุพันธ์แบบไม่เชิงเส้น ต่อไปเราจะให้บทนิยามต่างๆดังนี้ [1]

บทนิยาม เราเรียกสมการทางคณิตศาสตร์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ(หนึ่งตัวแปร) และอนุพันธ์ของตัวแปรตามเมื่อเทียบกับตัวแปรอิสระว่า สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (ordinary differential equation)

ตัวอย่าง 2.1.1 สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ

$$1. \frac{dy}{dx} + x^2y = \log x$$

$$2. \frac{dy}{dx} = 3x$$

$$3. \frac{d^2y}{dx^2} + \left(\frac{dy}{dx}\right)^2 = x^2 - y^2$$

y เป็นตัวแปรตาม และ x เป็นตัวแปรอิสระ

บทนิยาม เราเรียกอันดับของอนุพันธ์ที่สูงสุดซึ่งปรากฏอยู่ในสมการเชิงอนุพันธ์ว่า อันดับ (order) ของสมการเชิงอนุพันธ์และเราเรียกเลขชี้กำลังของอนุพันธ์อันดับที่สูงสุดซึ่งปรากฏอยู่ในสมการเชิงอนุพันธ์ว่า ระดับชั้น (degree)

ตัวอย่าง 2.1.2 อันดับและระดับชั้นของสมการเชิงอนุพันธ์

1. $\frac{dy}{dx} = 3y$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ อันดับ 1 ระดับชั้น 1
  2. $\left(\frac{dy}{dx}\right)^2 = y^2$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ อันดับ 1 ระดับชั้น 2
  3. $2\frac{d^2y}{dx^2} - 5x\left(\frac{dy}{dx}\right)^4 = 3$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ อันดับ 2 ระดับชั้น 1
- บทนิยามต่อไปนี้จะอธิบายสมการเชิงอนุพันธ์ที่เป็นแบบเชิงเส้นและแบบไม่เป็นเชิงเส้น [1] ดังนี้

บทนิยาม สมการเชิงอนุพันธ์เป็น สมการเชิงเส้น (linear equation) ถ้า

1. ตัวแปรตามและอนุพันธ์ของตัวแปรตามมีเลขชี้กำลังเป็น 1
2. ไม่มีพจน์ในรูปผลคูณของตัวแปรตามและอนุพันธ์ของตัวแปรตามปรากฏในสมการ
3. ไม่มีพจน์ในรูปฟังก์ชันอดิศัยของตัวแปรตามหรืออนุพันธ์ของตัวแปรตามปรากฏในสมการ

และเรียกสมการเชิงอนุพันธ์ที่ไม่เป็นเชิงเส้นว่า สมการไม่เชิงเส้น (nonlinear equation)

ตัวอย่าง 2.1.3

1. $x^2 \frac{d^2y}{dx^2} + x \frac{dy}{dx} = x^3y + \cos x$ สมการเชิงเส้น
2. $\frac{dy}{dx} = xy$ สมการเชิงเส้น
3. $\sqrt{\frac{dy}{dx}} = xy$ สมการไม่เชิงเส้น
4. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = e^u$ สมการไม่เชิงเส้น

ต่อไปจะนิยามสมการเชิงอนุพันธ์สามัญที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ สมการเอกพันธ์ และสมการไม่เอกพันธ์ นิยามต่อไปนี้จะกล่าวถึงสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ [1] บทนิยาม เราเรียกสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ ว่า สมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นอันดับที่ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ (constant coefficient ordinary differential equation of order n) ถ้าสามารถจัด สมการให้อยู่ในรูป

$$a_n y^{(n)} + a_{n-1} y^{(n-1)} + \dots + a_1 y' + a_0 y = f(x) \quad (2.1)$$

เมื่อ $a_n, a_{n-1}, \dots, a_1, a_0$ เป็นค่าคงที่ และ $a_n \neq 0$

ถ้า $f(x) \neq 0$ เรียกสมการ (2.1) ว่าสมการไม่เอกพันธ์(nonhomogeneous equation)

ถ้า $f(x) = 0$ เรียกสมการ (2.1) ว่าสมการเอกพันธ์(homogeneous equation)

ตัวอย่าง 2.1.4

1. $2y'' + 3y' + 4y = \sin x$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 2 และเป็นสมการไม่เอกพันธ์

2. $5y' + 3y = 0$ เป็นสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 1 และเป็นสมการเอกพันธ์

2.2 ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ

ในหัวข้อนี้จะอธิบายเกี่ยวกับผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (y) ซึ่งประกอบไปด้วยผลเฉลยทั่วไป (y_c) กับ ผลเฉลยเฉพาะ (y_p) การหาผลเฉลยทั่วไปและผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับที่หนึ่ง และการหาผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n

2.2.1 ผลเฉลยทั่วไป และผลเฉลยเฉพาะ (general and particular solutions)

สำหรับสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่งสามารถหาผลเฉลยได้ไม่ยากนัก ในหัวข้อนี้จะยกตัวอย่างที่แสดงถึงผลเฉลยทั่วไป และผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญที่เป็นอันดับที่หนึ่ง ดังนี้

ตัวอย่าง 2.2.1 จงหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{dy}{dx} = \frac{2x}{x-1}$

วิธีทำ หาผลเฉลยทั่วไป

สมการช่วย $P(\lambda) = \lambda = 0$

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยทั่วไป $y_c = c$

หาผลเฉลยเฉพาะ

$$y_p = \int \frac{2x}{(x-1)} dx$$

ให้ $u = x - 1$

$$y_p = 2u + 2 \ln|u|$$

เนื่องจากผลเฉลยคือ $y = y_c + y_p$

ดังนั้น $y = 2u + 2 \ln|u| + c$

$$y = 2x + 2 \ln|x-1| - 2 + c$$

2.2.2 สมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่ง (First-order ODEs)

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการหาผลเฉลย และแนวคิดในการหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งและสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งเขียนได้ดังนี้

$$\frac{dy}{dx} = f(x, y)$$

วิธีหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งมีมากมายแต่ละวิธีจะมีความเหมาะสมกับสมการแต่ละแบบของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งซึ่งหัวข้อนี้จะขอยกตัวอย่างการหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งมา 2 แบบ คือ แบบแยกตัวแปรได้ และแบบเอกพันธ์ ดังต่อไปนี้

2.2.2.1 สมการแบบแยกตัวแปรได้ (Separable Variables Equations)

หัวข้อนี้เราจะศึกษาว่าจะหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับหนึ่งที่เป็นสมการแบบแยกตัวแปรได้ โดยบทนิยามต่อไปนี้จะกล่าวถึงสมการเชิงอนุพันธ์แบบแยกตัวแปรได้

บทนิยาม เราเรียกสมการเชิงอนุพันธ์ว่า สมการเชิงอนุพันธ์แบบแยกตัวแปรได้ (separable differential equations) หรือเรียกสั้นๆว่า สมการแบบแยกตัวแปรได้ (separable equations) ถ้าสมการสามารถเขียนได้ในรูป [1]

$$Mdx + Ndy = 0$$

โดยที่ $M(x)$ เป็นฟังก์ชันของ x และ $N(y)$ เป็นฟังก์ชันของ y ซึ่งจะหาผลเฉลยโดยการอินทิเกรตจะได้ผลเฉลยในรูป

$$\int M(x)dx + \int N(y)dy = c$$

เมื่อ c เป็นค่าคงตัวไม่เจาะจง

ตัวอย่าง 2.2.2 จงหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $\frac{dy}{dx} = \frac{x^3}{(y+1)^2}$

วิธีทำ จาก $\frac{dy}{dx} = \frac{x^3}{(y+1)^2}$

จัดสมการใหม่ได้เป็น $(y + 1)^2 dy - x^3 dx = 0$

นั่นคือ $(y + 1)^2 dy = x^3 dx$

จะได้ $\int (y + 1)^2 dy = \int x^3 dx$

ดังนั้น $\frac{(y+1)^3}{3} = \frac{x^4}{4} + c_1$ หรือ $4(y + 1)^3 = 3x^4 + c_2$ เมื่อ $c_2 = \frac{4}{3}c_1$

ในการหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่ง ที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่าเราสามารถหาผลเฉลยได้โดยต้องทราบว่าสมการเชิงอนุพันธ์นั้นเป็นแบบใด แล้วจึงจะใช้ขั้นตอนวิธีการที่เหมาะสมกับแบบของสมการนั้น ๆ และหัวข้อต่อไปจะหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่งแบบสมการเอกพันธ์ดังนี้

2.2.2.2 สมการเอกพันธ์ (Homogeneous Equations)

เพื่อความเข้าใจในการพิจารณาสมการเอกพันธ์ ขอแนะนำนิยามฟังก์ชันเอกพันธ์ระดับขั้นที่ n ที่เป็นหลักในการพิจารณาสมการเสียก่อน แล้วจึงจะกล่าวถึงการหาผลเฉลยของสมการเอกพันธ์ บทนิยาม เราเรียกฟังก์ชัน $f(x, y)$ ว่า ฟังก์ชันเอกพันธ์ ระดับขั้นที่ n (homogeneous functions of degree n) ก็ต่อเมื่อ $f(kx, ky) = k^n f(x, y)$ เมื่อ k เป็นค่าคงตัวใดๆที่ไม่ใช่ 0 [2]

ตัวอย่าง 2.2.3 จงแสดงว่า $f(x, y) = x^4 - x^3y$ เป็นฟังก์ชันเอกพันธ์ระดับขั้น 4

วิธีทำ เพราะว่า $f(kx, ky) = (kx)^4 - (kx)^3(ky) = k^4x^4 - k^4x^3y$
 $= k^4(x^4 - x^3y) = k^4f(x, y)$

$f(x, y)$ จะเรียกว่า ฟังก์ชันเอกพันธ์ ระดับขั้น 4

บทนิยาม เราจะเรียกฟังก์ชัน $f(x, y)$ ว่า สมการเอกพันธ์ ถ้าสามารถจัดอยู่ในรูป

$$M(x, y) dx + N(x, y) dy = 0$$

โดย $M(x, y)$ และ $N(x, y)$ เป็นฟังก์ชันเอกพันธ์ที่มีระดับขั้นเท่ากัน

ตัวอย่าง 2.2.4 จงหาผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์ $2xy dy = (x^2 - y^2) dx$

วิธีทำ จะเห็นได้ว่าเป็นสมการเอกพันธ์ระดับขั้น 2

เพราะว่า $f(kx, ky) = ((kx)^2 - (ky)^2) - 2(kx)(ky)$
 $= (k^2x^2 - k^2y^2) - 2(k^2xy)$
 $= k^2(x^2 - y^2) - 2k^2(xy)$
 $= k^2[(x^2 - y^2) - 2(xy)]$
 $= k^2f(x, y)$

ให้ $M(x, y) = (x^2 - y^2)$ และ $N(x, y) = -2xy$ และ $v = \frac{y}{x}$ นั่นคือ $y = xv$ และ $dy = xdv + vdx$ จะได้

$$\begin{aligned}(x^2 - x^2v^2)dx - 2x^2v(x dv + v dx) &= 0 \\ -2x^3v dv - 2x^2v^2 dx + x^2 dx - x^2v^2 dx &= 0 \\ -2x^3v dv - (3x^2v^2 - x^2)dx &= 0\end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{คูณ } -1 \text{ ทั้งสมการ} & \quad 2x^3 v \, dv + x^2(3v^2 - 1)dx = 0 \\ \text{คูณ } \frac{1}{x^3(3v^2-1)} \text{ ทั้งสมการ} & \quad \frac{2v}{(3v^2-1)} dv + \frac{dx}{x} = 0 \\ \text{อินทิเกรตทั้งสมการ} & \quad \frac{1}{3} \ln(3v^2 - 1) + \ln x = c \\ & \quad x(3v^2 - 1)^{\frac{1}{3}} = c \end{aligned}$$

แทน $v = \frac{y}{x}$ ทำให้ได้ว่า

$$x^{\frac{1}{3}}(3y^2 - x^2)^{\frac{1}{3}} = c$$

ต่อไปจะกล่าวถึงผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับที่ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ [3]

2.2.3 ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

ผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ (y) คือ ผลรวมของผลเฉลยทั่วไป (y_c) กับผลเฉลยเฉพาะ (y_p) นั่นคือ $y = y_c + y_p$ ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

ผลเฉลยทั่วไป (y_c)

ในการหาผลเฉลยทั่วไปจะหาได้จากสมการเชิงอนุพันธ์แบบเอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ ดังนั้นเราจะนำสมการช่วยหรือสมการลักษณะเฉพาะ $P(\lambda)$ เข้ามาช่วยในการหาผลเฉลยทั่วไปโดยจะมี 4 กรณี คือ มีรากเป็นจำนวนจริง มีรากเป็นจำนวนจริงรากซ้ำ มีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อน และมีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อนรากซ้ำ

สมการช่วย

จากสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ n แบบเอกพันธ์ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่

$$a_n y^{(n)} + a_{n-1} y^{(n-1)} + \dots + a_1 y' + a_0 y = 0$$

สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการช่วยหรือสมการลักษณะเฉพาะ คือ

$$P(\lambda) = 0$$

เมื่อ $P(\lambda) = a_n \lambda^n + a_{n-1} \lambda^{n-1} + \dots + a_1 \lambda + a_0$

เนื่องจาก $P(\lambda)$ ในสมการช่วยหรือสมการลักษณะเฉพาะ เป็นฟังก์ชันพหุนามดีกรี n ทำให้สมการช่วยมีได้ n ราก ซึ่งอาจจะเป็นรากที่เป็นจริง หรือจำนวนเชิงซ้อน หรืออาจจะมีรากบางรากมีค่าซ้ำกันก็ได้ ซึ่งจะพิจารณาได้ดังนี้

-การหาผลเฉลยทั่วไปที่มีรากเป็นจำนวนจริงที่ไม่ซ้ำกัน

กรณีที่ λ เป็นรากจำนวนจริงที่ไม่ซ้ำกันนั้นจะเขียนผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n อยู่ในรูปแบบ

$$y_c = c_1 e^{\lambda_1 x} + c_2 e^{\lambda_2 x} + c_3 e^{\lambda_3 x} + \dots + c_n e^{\lambda_n x}$$

ตัวอย่าง 2.2.5 จงหาผลเฉลยทั่วไปของสมการ $y'' + 5y' - 6y = 0$

วิธีทำ สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 + 5\lambda - 6 = 0$
 $(\lambda + 6)(\lambda - 1) = 0$

จะได้ $\lambda = -6, 1$

ดังนั้นผลเฉลยทั่วไปคือ $y_c = c_1 e^{-6x} + c_2 e^{1x}$

-การหาผลเฉลยทั่วไปที่มีรากเป็นจำนวนจริงรากซ้ำ

กรณีที่ λ เป็นรากซ้ำกัน n รากนั้นจะเขียนผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n

อยู่ในรูปแบบ

$$y_c = (c_1 + c_2 x + c_3 x^2 + \dots + c_n x^{n-1}) e^{\lambda x}$$

ตัวอย่าง 2.2.6 จงหาผลเฉลยทั่วไปของสมการ $y'' - 4y' + 4y = 0$

วิธีทำ สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 - 4\lambda + 4 = 0$
 $(\lambda - 2)(\lambda - 2) = 0$

จะได้ $\lambda = 2, 2$

ดังนั้นผลเฉลยทั่วไปคือ $y_c = (c_1 + c_2 x) e^{2x}$

-การหาผลเฉลยทั่วไปที่มีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อนที่ไม่ซ้ำกัน

กรณีที่ λ เป็นรากจำนวนเชิงซ้อนนั้นจะเขียนผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ

n อยู่ในรูปแบบ

$$y_c = e^{a_1 x} (c_1 \cos(b_1 x) + d_1 \sin(b_1 x)) + e^{a_2 x} (c_2 \cos(b_2 x) + d_2 \sin(b_2 x)) + \dots + e^{a_n x} (c_n \cos(b_n x) + d_n \sin(b_n x)) \quad \therefore$$

ตัวอย่าง 2.2.7 จงหาผลเฉลยทั่วไปของสมการ $y'' + 2y' + 4y = 0$

วิธีทำ สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 + 2\lambda + 4 = 0$

จะได้ $\lambda = -1 \pm \sqrt{3}i$

ดังนั้นผลเฉลยทั่วไปคือ $y_c = e^{-x} (c_1 \cos(\sqrt{3}x) + c_2 \sin(\sqrt{3}x))$

-การหาผลเฉลยทั่วไปที่มีรากเป็นจำนวนเชิงซ้อนรากซ้ำ

กรณีที่ λ เป็นรากจำนวนเชิงซ้อนซ้ำกัน n รากนั้นจะเขียนผลเฉลยทั่วไปอยู่ในรูปแบบ

$$y_c = e^{ax} ((c_1 + c_2 x + c_3 x^2 + \dots + c_n x^{n-1}) \cos(bx) + (d_1 + d_2 x + d_3 x^2 + \dots + d_n x^{n-1}) \sin(bx))$$

ตัวอย่าง 2.2.8 จงหาผลเฉลยทั่วไปของสมการ $y^{(4)} + 4y'' + 4y = 0$

วิธีทำ สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^4 + 4\lambda^2 + 4 = 0$

$$P(\lambda) = (\lambda^2 + 2)^2 = 0$$

จะได้ $\lambda^2 = -2, -2$

ดังนั้น

$$\lambda = \pm\sqrt{2}i, \pm\sqrt{2}i$$

ดังนั้นผลเฉลยทั่วไปคือ $y_c = (c_1 + c_2x)\cos(\sqrt{2}x) + (d_1 + d_2x)\sin(\sqrt{2}x)$

ผลเฉลยเฉพาะ (y_p)

ในการหาผลเฉลยเฉพาะจะมีวิธีการหาได้หลายวิธี ซึ่งเราจะยกตัวอย่างการหาผลเฉลยเฉพาะมาหนึ่งวิธี นั่นคือวิธีการเทียบสัมประสิทธิ์ [5] ของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นของสมการอันดับ 2 ที่ฟังก์ชันทางขวามือเป็นพหุนาม

$$a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)$$

เมื่อ a_2, a_1, a_0 เป็นค่าคงที่ที่ดังนั้นผลเฉลยดังกล่าวเขียนได้ในรูปแบบ $y = y_c + y_p$ เมื่อ y_c เป็นผลเฉลยทั่วไป และ y_p เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

2.2.4 วิธีการเทียบสัมประสิทธิ์

ในการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญเชิงเส้นของสมการอันดับ 2 ที่ฟังก์ชันทางขวามือเป็นพหุนามจะมีวิธีการหาผลเฉลยเฉพาะในกรณีต่างๆดังนี้

- ถ้า $f(x)$ เป็นพหุนามระดับชั้น m แล้ว y_p อยู่ในรูป $x^w(A_0 + A_1x + \dots + A_mx^m)$ เมื่อ w เป็นจำนวนรากของ 0 ซึ่งเป็นรากของพหุนามลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่าง 2.2.9 จงหาผลเฉลยเฉพาะของ

$$y'' - 2y' = x^2 - 1 \quad (2.2.1)$$

วิธีทำ สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 - 2\lambda = 0$ มีรากคือ $\lambda = 0, 2$

มีจำนวนรากของ 0 คือ 1 จึงได้ $w = 1$ และ $f(x) = x^2 - 1$ เป็นพหุนามระดับชั้น 2 จะได้

$$y_p \text{ อยู่ในรูปแบบ } x(A_0 + A_1x + A_2x^2)$$

แทน y_p ในสมการ (2.2.1)

$$(xA_0 + A_1x^2 + A_2x^3)'' - 2(xA_0 + A_1x^2 + A_2x^3)' = x^2 - 1$$

หรือ
$$2A_1 + 6A_2x - 2A_0 - 4A_1x - 6A_2x^2 = x^2 - 1$$

เทียบสัมประสิทธิ์ของ x

$$x^0 : 2A_1 - 2A_0 = -1$$

$$x : 6A_2 - 4A_1 = 0$$

$$x^2 : -6A_2 = 1$$

จะได้
$$A_2 = -\frac{1}{6}, A_1 = -\frac{1}{4}, A_0 = \frac{1}{4}$$

ดังนั้นผลเฉลยเฉพาะคือ
$$y_p = \frac{1}{4}x - \frac{1}{4}x^2 - \frac{1}{6}x^3$$

-ถ้า $f(x) = p(x)e^{\alpha x}$ เมื่อ $p(x)$ เป็นพหุนามระดับชั้น m แล้ว y_p อยู่ในรูป $x^w(A_0 + A_1x + \dots + A_mx^m)e^{\alpha x}$ เมื่อ w เป็นภาวะรากซ้ำของ α ซึ่งเป็นรากของพหุนามลักษณะเฉพาะ

ตัวอย่าง 2.2.10 จงหารูปแบบของ y_p ถ้า

$$y'' - 4y' + 4y = 3xe^{2x} \quad (2.2.2)$$

สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 - 4\lambda + 4 = 0$ มีรากคือ $\lambda = 2, 2$

มีรากคือ 2 และภาวะรากซ้ำเป็น 2 และ $p(x) = 3x$ เป็นพหุนามระดับชั้น 1 และ $\alpha = 2$

ดังนั้นรูปแบบของ
$$y_p = (A_0x^2 + A_1x^3)e^{2x}$$

ซึ่งเราจะสามารถหาผลเฉลยเฉพาะได้ในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ 2.2.9 ทำให้ได้ว่า

ผลเฉลยเฉพาะคือ
$$y_p = \left(\frac{1}{2}x^3\right)e^{2x}$$

-ถ้า $f(x) = p(x)\sin\alpha x + q(x)\cos\alpha x$ เมื่อ $p(x)$ เป็นพหุนามระดับชั้น m และ $q(x)$ เป็นพหุนามระดับชั้น k แล้วมีผลเฉลยเฉพาะอยู่ในรูปแบบ $x^w(A_0 + A_1x + \dots + A_sx^s)\cos\alpha x + x^w(B_0 + B_1x + \dots + B_sx^s)\sin\alpha x$ เมื่อ w เป็นภาวะรากซ้ำของ α_i ซึ่งเป็นรากของพหุนามลักษณะเฉพาะ และ s คือค่าที่มากที่สุดของ m, k

ตัวอย่าง 2.2.11 จงหารูปแบบของ y_p ถ้า

$$y'' + 9y = \sin 3x \quad (2.2.3)$$

สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^2 + 9 = 0$ มีรากคือ $\lambda = \pm 3i$

มีภาวะรากซ้ำเป็น 1 เมื่อ $p(x) = 1$ เป็นพหุนามระดับชั้น 0 และ $q(x) = 0$ เป็นพหุนามระดับชั้น 0 และ $\alpha = 3$ ดังนั้นรูปแบบของ

$$y_p = x(A_0 \sin 3x + B_0 \cos 3x)$$

แทน y_p ในสมการ (2.2.3)

$$\begin{aligned}
 (A_0 \sin 3x + B_0 \cos 3x)'' + 9(A_0 \sin 3x + B_0 \cos 3x) &= \sin 3x \\
 (-9A_0x \sin 3x + 3A_0 \cos 3x + 3A_0 \cos 3x - 9B_0x \cos 3x - 3B_0x \sin 3x - 3B_0x \sin 3x) \\
 + 9(A_0x \sin 3x + B_0x \cos 3x) &= \sin 3x \\
 (3A_0 + 3A_0) \cos 3x + (-3B_0 - 3B_0) \sin 3x &= \sin 3x
 \end{aligned}$$

ทำการเทียบสัมประสิทธิ์ของ x

$$\sin 3x : -3B_0 - 3B_0 = 1$$

$$\cos 3x : 3A_0 + 3A_0 = 0$$

จะได้ $A_0 = 0, B_0 = -\frac{1}{6}$

ผลเฉลยเฉพาะคือ $y_p = -\frac{1}{6}x \cos 3x$

2.3 เมทริกซ์ (Matrix)

เมทริกซ์ คือกลุ่มของจำนวนจริงหรือจำนวนเชิงซ้อนมาจัดเรียงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นแถวตามแนวนอนและ แนวตั้ง โดยทั่วไปนิยมใช้ในรูปต่อไปนี้ [3]

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2n} \\ \vdots & \ddots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & a_{m1} & \cdots & a_{mn} \end{bmatrix}$$

ใช้สัญลักษณ์ เป็น $A = [a_{ij}]_{m \times n}$ หรือ $A_{m \times n}$

2.3.1 เมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix)

เมทริกซ์เอกลักษณ์ คือ เมทริกซ์ทแยงมุมที่มีสมาชิกทุกตัวบนเส้นทแยงมุมหลักมีค่าเท่ากับ 1 ทั้งหมด ใช้สัญลักษณ์ I หรือ I_n แทนเมทริกซ์เอกลักษณ์ขนาด $n \times n$

ตัวอย่าง 2.3.1

$$I_4 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

2.3.2 เมทริกซ์สลับเปลี่ยน (Transposed Matrix)

ถ้า $A = [a_{ij}]_{m \times n}$ แล้ว เมทริกซ์สลับเปลี่ยนของ A คือ $A^T = [a_{ij}]_{n \times m}$ [3]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \\ a_{41} & a_{42} & a_{43} \end{bmatrix}_{4 \times 3} \quad \longrightarrow \quad A^T = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{21} & a_{31} & a_{41} \\ a_{12} & a_{22} & a_{32} & a_{42} \\ a_{13} & a_{23} & a_{33} & a_{43} \end{bmatrix}_{3 \times 4}$$

ซึ่งเมทริกซ์สลับเปลี่ยนมีคุณสมบัติดังนี้

1. $(A + B)^T = A^T + B^T$
2. $(A^T)^T = A$
3. $(kA)^T = kA^T$ สำหรับ k เป็นจำนวนจริง
4. $(AB)^T = B^T A^T$

ตัวอย่าง 2.3.2

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 5 & -1 \\ 0 & -6 & 9 \\ 0 & 7 & 8 \end{bmatrix} \quad \longrightarrow \quad A^T = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 & 0 \\ 2 & 5 & -6 & 9 \\ 3 & -1 & 9 & 8 \end{bmatrix}$$

2.3.3 เมทริกซ์สามเหลี่ยม (Triangular Matrix)

เมทริกซ์สามเหลี่ยม แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. เมทริกซ์สามเหลี่ยมบน (Upper Triangular Matrix)

เมทริกซ์สามเหลี่ยมบน คือ เมทริกซ์จัตุรัสใดๆที่มีสมาชิกทุกตัวที่อยู่ใต้เส้นทแยงมุมหลักเป็นศูนย์ทั้งหมด [3]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ 0 & a_{22} & a_{23} \\ 0 & 0 & a_{33} \end{bmatrix}$$

2. เมทริกซ์สามเหลี่ยมล่าง (Lower Triangular Matrix)

เมทริกซ์สามเหลี่ยมล่าง คือ เมทริกซ์จัตุรัสใดๆที่มีสมาชิกทุกตัวที่อยู่บนเส้นทแยงมุมหลักเป็น

ศูนย์ทั้งหมด [3]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & 0 & 0 \\ a_{21} & a_{22} & 0 \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$$

ตัวอย่าง 2.3.3

$$\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 0 \\ 6 & 4 & 3 \end{bmatrix} \quad \text{เป็น เมทริกซ์สามเหลี่ยมล่าง}$$

$$\begin{bmatrix} 3 & 0 & 7 \\ 0 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix} \quad \text{เป็น เมทริกซ์สามเหลี่ยมบน}$$

2.3.4 เมทริกซ์โทพลิตซ์ (Toeplitz matrix)

เมทริกซ์โทพลิตซ์ คือเมทริกซ์จัตุรัสที่มีสมาชิกในแนวเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกัน และแนวขนานเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกันในแต่ละแนว [4]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a & b & f & g \\ c & a & b & f \\ e & c & a & b \\ h & e & c & a \end{bmatrix}$$

เมทริกซ์จัตุรัส A ขนาด $n \times n$ ใดๆ จะเป็นเมทริกซ์โทพลิตซ์ก็ต่อเมื่อ

$$A_{i,j} = A_{i+1,j+1} \quad ; \quad i, j = 1, 2, 3, \dots, n$$

ตัวอย่าง 2.3.4

$$A = \begin{bmatrix} 9 & 8 & 4 & 5 \\ -1 & 9 & 8 & 4 \\ 0 & -1 & 9 & 8 \\ 3 & 0 & -1 & 9 \end{bmatrix}$$

ต่อไปจะกล่าวถึงเมทริกซ์โทพลิตซ์อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่า เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน

2.3.5 เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน (upper triangular Toeplitz matrix)

เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน คือ เมทริกซ์จัตุรัสใดๆที่มีสมาชิกทุกตัวที่อยู่ใต้เส้นทแยงมุมหลักเป็นศูนย์ทั้งหมดและมีสมาชิกในแนวเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกันและแนวขนานเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกันในแต่ละแนว [4]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a & b & c & d \\ 0 & a & b & c \\ 0 & 0 & a & b \\ 0 & 0 & 0 & a \end{bmatrix}$$

ตัวอย่าง 2.3.5 จงยกตัวอย่างเมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 4 & 0 \\ 0 & 2 & 3 & 4 \\ 0 & 0 & 2 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 3 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} -1 & 3 & 0 & 5 \\ 0 & -1 & 3 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}$$

ต่อไปจะกล่าวถึงเมทริกซ์โทพลิตซ์อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่า เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมล่าง

2.3.6 เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมล่าง (Lower triangular Toeplitz matrix)

เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมล่าง คือ เมทริกซ์จัตุรัสใดๆที่มีสมาชิกทุกตัวที่อยู่เหนือเส้นทแยงมุมหลักเป็นศูนย์ทั้งหมดและมีสมาชิกในแนวเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกันและแนวขนานเส้นทแยงมุมหลักเป็นค่าเดียวกันในแต่ละแนว [4]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a & 0 & 0 & 0 \\ c & a & 0 & 0 \\ b & c & a & 0 \\ e & b & c & a \end{bmatrix}$$

ตัวอย่าง 2.3.6 จงยกตัวอย่างเมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมล่าง

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 2 & 0 & 1 & 0 \\ -1 & 2 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 4 & -1 & 0 & 0 \\ 2 & 4 & -1 & 0 \\ 8 & 2 & 4 & -1 \end{bmatrix}$$

2.3.7 อินเวอร์สของเมทริกซ์ (Inverse Matrix)

ให้ A, B เป็นเมทริกซ์จัตุรัสใดๆและ เมทริกซ์ B เป็นอินเวอร์สของเมทริกซ์ A ถ้า $AB = BA = I$ [3]

คุณสมบัติอินเวอร์สของเมทริกซ์ มีดังนี้

1. $(A^{-1})^{-1} = A$

$$2. (kA)^{-1} = k^{-1}A^{-1} \text{ สำหรับจำนวนจริง } k \text{ ที่ไม่เท่ากับศูนย์}$$

$$3. (A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$$

$$4. (AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$$

ในการหาอินเวอร์สของเมทริกซ์มีดังนี้ [3]

- การหาอินเวอร์สของเมทริกซ์โดยใช้เมทริกซ์ผกผัน (Adjoint Matrix)

เป็นการหาอินเวอร์สของเมทริกซ์จัตุรัส A เมื่อขนาด $n \geq 2$ ซึ่งสามารถใช้สูตรต่อไปนี้ [3]

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \text{Adj}A$$

เมื่อ $\det(A) \neq 0$ และ แอดจอยด์ของเมทริกซ์ A (Adjoint Matrix) คือ

$$\text{Adj}A = [\text{Cof } A]^T$$

ซึ่ง $\text{Cof } A$ คือ โคแฟกเตอร์ของเมทริกซ์จัตุรัส A ซึ่งก็คือ

$$C_{ij} = (-1)^{i+j} M_{ij}$$

เมื่อ M_{ij} คือ ไมเนอร์ของเมทริกซ์จัตุรัส A

โดยที่ ไมเนอร์ คือ ดีเทอร์มิแนนต์ของเมทริกซ์ย่อยของเมทริกซ์ A ซึ่งตัดแถวที่ i และ คอลัมน์ที่ j ออก

โดยใช้สัญลักษณ์ M_{ij} แทน ไมเนอร์ของ a_{ij} [3]

เช่น

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$$

การหาค่า M_{13} ต้องตัดแถวที่ 1 และ คอลัมน์ที่ 3 ออก

จะได้

$$M_{13} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} \longrightarrow \begin{vmatrix} a_{21} & a_{22} \\ a_{31} & a_{32} \end{vmatrix} = (a_{21})(a_{32}) - (a_{22})(a_{31})$$

ดังนั้น

$$M_{13} = (a_{21})(a_{32}) - (a_{22})(a_{31})$$

ตัวอย่าง 2.3.7 จงหาอินเวอร์สของ A

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ -4 & -10 \end{bmatrix}$$

จะได้

$$A^{-1} = \frac{1}{(2)(-10) - (-4)(4)} \begin{bmatrix} -10 & -4 \\ 4 & 2 \end{bmatrix}$$

$$= \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} -10 & -4 \\ 4 & 2 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 5/2 & 1 \\ -1 & -1/2 \end{bmatrix}$$

ตัวอย่าง 2.3.8 จงหา A^{-1} เมื่อ $\det(A) = -14$ และ

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 9 & 4 & 6 \\ 5 & 3 & 8 \end{bmatrix}$$

หา $\text{Adj}A = [\text{Cof} A]^T$

นั่นคือ

$$\text{Adj}A = \begin{bmatrix} c_{11} & c_{12} & c_{13} \\ c_{21} & c_{22} & c_{23} \\ c_{31} & c_{32} & c_{33} \end{bmatrix}^T$$

$$= \begin{bmatrix} c_{11} & c_{12} & c_{13} \\ c_{21} & c_{22} & c_{23} \\ c_{31} & c_{32} & c_{33} \end{bmatrix}$$

ดังนั้น ต้องการหา $c_{11}, c_{12}, c_{13}, c_{21}, c_{22}, c_{23}, c_{31}, c_{32}$ และ c_{33}

ในที่นี้เราจะแสดงการหาค่าของ c_{11}, c_{12} ซึ่งสามารถหาได้ดังนี้

เนื่องจาก

$$M_{11} = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 9 & 4 & 6 \\ 5 & 3 & 8 \end{vmatrix} \quad \longrightarrow \quad \begin{vmatrix} 4 & 6 \\ 3 & 8 \end{vmatrix} = (4)(8) - (3)(6) = 14$$

$$M_{12} = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 9 & 4 & 6 \\ 5 & 3 & 8 \end{vmatrix} \quad \longrightarrow \quad \begin{vmatrix} 9 & 6 \\ 5 & 8 \end{vmatrix} = (9)(8) - (5)(6) = 42$$

ดังนั้น

$$c_{11} = (-1)^{1+1} M_{11} = 1(14) = 14$$

$$c_{12} = (-1)^{1+2} M_{12} = -1(42) = -42$$

ในทำนองเดียวกันเราสามารถหา c_{ij} ตัวอื่นๆได้

ดังนั้น

$$\text{Adj}A = \begin{bmatrix} 14 & -8 & 6 \\ -42 & 16 & -12 \\ 7 & -1 & -1 \end{bmatrix}$$

เนื่องจาก

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \text{Adj}A$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} A^{-1} &= \frac{1}{-14} \begin{bmatrix} 14 & -8 & 6 \\ -42 & 16 & -12 \\ 7 & -1 & -1 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} -1 & 8/14 & -6/14 \\ 3 & -16/14 & 12/14 \\ -1/2 & 1/14 & 1/14 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปของ พหุนามดีกรี m

เนื่องจากผลเฉลยของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่จะเขียนอยู่ในรูปแบบ $y = y_c + y_p$ โดยที่ y_c คือ ผลเฉลยทั่วไปของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ และ y_p คือ ผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญ เนื่องจาก y_c สามารถหาได้โดยใช้วิธีการที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 เพราะฉะนั้นในบทนี้การหาผลเฉลยเฉพาะ y_p ของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือคือฟังก์ชันพหุนาม $f(x)$ ดีกรี m

ในที่นี้การหาผลเฉลยเฉพาะเราจะนำเสนอการประยุกต์ใช้เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนเพื่อหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ที่อยู่ในแบบต่อไปนี้

$$\sum_{i=0}^r a_i y^{(i)} = f(x) \quad (3.1)$$

เมื่อ $a_0 = 1$ และ

$$f(x) = \sum_{i=0}^m b_i x^i \quad (3.2)$$

ก่อนที่เราจะหาผลเฉลย เราจะกล่าวถึงทฤษฎีต่อไปนี้จะช่วยในการหาผลเฉลย

ทฤษฎีบทต่อไปนี้จะแสดงว่า เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนมีผกผันเป็นเมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนด้วย

ทฤษฎีบท 3.1 ให้ $(t_1, t_2, \dots, t_r)$ เป็นแถวแรกของ เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบน T ขนาด $r \times r$

$$T = \begin{bmatrix} t_1 & t_2 & t_3 & \cdots & t_r \\ & t_1 & t_2 & \cdots & t_{r-1} \\ & & t_1 & \cdots & t_{r-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & t_1 \end{bmatrix}$$

สำหรับจำนวนจริง $t_i, i = 1, 2, \dots, r$ ให้ $(s_1, s_2, \dots, s_r)$ เป็นแถวแรกของ T^{-1}

ดังนั้นผกผันเมทริกซ์ของ T คือ

$$T^{-1} = \begin{bmatrix} s_1 & s_2 & s_3 & \cdots & s_r \\ & s_1 & s_2 & \cdots & s_{r-1} \\ & & s_1 & \cdots & s_{r-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & s_1 \end{bmatrix}$$

สำหรับจำนวนจริง $s_i, i = 1, 2, \dots, r$

โดยที่

$$s_1 = \frac{1}{t_1}$$

$$s_i = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{i-2} t_{i-j} s_{j+1} \quad (3.3)$$

สำหรับ $i = 2, 3, \dots, r$

พิสูจน์

เนื่องจาก $[T][T^{-1}]$

$$= \begin{bmatrix} t_1 & t_2 & t_3 & \cdots & t_r \\ & t_1 & t_2 & \cdots & t_{r-1} \\ & & t_1 & \cdots & t_{r-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & t_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} s_1 & s_2 & s_3 & \cdots & s_r \\ & s_1 & s_2 & \cdots & s_{r-1} \\ & & s_1 & \cdots & s_{r-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & s_1 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} t_1 s_1 & (t_1 s_2 + t_2 s_1) & (t_1 s_3 + t_2 s_2 + t_3 s_1) & \cdots & (t_1 s_r + t_2 s_{r-1} + \cdots + t_r s_1) \\ & t_1 s_1 & (t_1 s_2 + t_2 s_1) & \cdots & (t_1 s_{r-1} + t_2 s_{r-2} + t_{r-1} s_1) \\ & & t_1 s_1 & \cdots & (t_1 s_{r-2} + t_2 s_{r-3} + \cdots + t_{r-2} s_1) \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & t_1 s_1 \end{bmatrix}$$

ต้องการพิสูจน์ว่า

$$s_1 = \frac{1}{t_1}$$

$$s_i = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{i-2} t_{i-j} s_{j+1}, i = 2, 3, \dots, r$$

เนื่องจาก $TT^{-1} = I$ ดังนั้น

$$t_1 s_1 = 1$$

จะได้ว่า

$$s_1 = \frac{1}{t_1}$$

โดยใช้อุปนัยเชิงคณิตศาสตร์

สำหรับจำนวนนับ k ใดๆ ให้ $P(k)$ คือ

$$s_k = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{k-2} t_{k-j} s_{j+1}, k = 2, 3, \dots, r$$

ขั้นพื้นฐาน $P(2)$

เนื่องจาก

$$t_1 s_2 + t_2 s_1 = 0$$

ดังนั้น

$$s_2 = -\frac{1}{t_1} t_2 s_1$$

จะได้

$$s_2 = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{2-2} t_{2-j} s_{j+1}$$

ขั้นอุปนัย สมมติ $P(k)$ เป็นจริง ต้องพิสูจน์ว่า $P(k+1)$ เป็นจริง

เนื่องจาก $P(k)$ เป็นจริง

ดังนั้น

$$s_k = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{k-2} t_{k-j} s_{j+1}$$

เนื่องจาก

$$t_1 s_{k+1} + t_2 s_k + t_3 s_{k-1} + \dots + t_{k+1} s_1 = 0$$

จะได้ว่า

$$s_{k+1} = -\frac{1}{t_1} (t_2 s_k + t_3 s_{k-1} + \dots + t_{k+1} s_1)$$

ดังนั้น

$$s_{k+1} = -\frac{1}{t_1} \sum_{j=0}^{k-1} t_{k+1-j} s_{j+1}, k = 2, 3, \dots, r$$

ดังนั้น $P(k+1)$ เป็นจริง

สรุปได้ว่า เมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนมีผกผันเป็นเมทริกซ์โทพลิตซ์สามเหลี่ยมบนด้วย

ต่อไป เราจะแสดงวิธีการหาผลเฉลยของสมการ (3.1) โดยเราจะแสดงให้เห็นก่อนว่า

$$f^{(m)}(x) = m! b_m \quad (3.4)$$

จากสมการ (3.2)

$$f(x) = \sum_{i=0}^m b_i x^i$$

เนื่องจาก $a_0 = 1$ จะได้ว่า $Ty = f$:

$$\begin{bmatrix} 1 & a_1 & a_2 & \cdots & a_m \\ & 1 & \ddots & \ddots & \vdots \\ & & \ddots & \ddots & a_2 \\ & & & \ddots & a_1 \\ & & & & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} y \\ y' \\ y'' \\ \vdots \\ y^{(m)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} f(x) \\ f'(x) \\ f''(x) \\ \vdots \\ f^{(m)}(x) \end{bmatrix} \quad (3.10)$$

จากสมการ (3.10) เราคูณ T^{-1} เข้าไปทั้ง 2 ข้าง จะได้ว่า $y = T^{-1}f$ และให้

$$T^{-1} = \begin{bmatrix} d_1 & d_2 & d_3 & \cdots & d_m \\ & d & d_2 & \cdots & d_{m-1} \\ & & d_1 & \cdots & d_{m-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & d_1 \end{bmatrix}$$

จะได้ว่า

$$\begin{bmatrix} y \\ y' \\ y'' \\ \vdots \\ y^{(m)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} d_1 & d_2 & d_3 & \cdots & d_m \\ & d & d_2 & \cdots & d_{m-1} \\ & & d_1 & \cdots & d_{m-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & d_1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} f(x) \\ f'(x) \\ f''(x) \\ \vdots \\ f^{(m)}(x) \end{bmatrix} \quad (3.11)$$

ในทฤษฎีบทต่อไป เราจะแสดงผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีค่าสัมประสิทธิ์คงที่ของสมการ (3.1) ที่มาจากสมการ (3.11)

ทฤษฎีบท 3.2 ผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีค่าสัมประสิทธิ์คงที่ของสมการ (3.1) อยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

$$y = \sum_{i=0}^m d_i f^{(i)}(x) \quad (3.12)$$

เมื่อ

$$\begin{aligned} d_0 &= 1 \\ d_i &= - \sum_{j=0}^{i-1} a_{i-j} d_j, \end{aligned} \quad (3.13)$$

สำหรับ $i = 1, 2, \dots, m$

พิสูจน์ ให้ $T = \begin{bmatrix} 1 & a_1 & a_2 & \cdots & a_m \\ & 1 & \ddots & \ddots & \vdots \\ & & \ddots & \ddots & a_2 \\ & & & \ddots & a_1 \\ & & & & 1 \end{bmatrix}$ และ $T^{-1} = \begin{bmatrix} d_1 & d_2 & d_3 & \cdots & d_m \\ & d & d_2 & \cdots & d_{m-1} \\ & & d_1 & \cdots & d_{m-2} \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & d_1 \end{bmatrix}$

จะได้ว่า $[T][T^{-1}]$

$$= \begin{bmatrix} 1 & a_1 & a_2 & \cdots & a_m \\ & 1 & \ddots & \ddots & \vdots \\ & & \ddots & \ddots & a_2 \\ & & & \ddots & a_1 \\ & & & & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} d_1 & d_2 & d_3 & \cdots & d_m \\ d & d_2 & \cdots & d_{m-1} \\ & d_1 & \cdots & d_{m-2} \\ & & \ddots & \vdots \\ & & & & d_1 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} d_0 & (d_1 + a_1 d_0) & (d_2 + a_1 d_1 + a_2 d_0) & \cdots & (d_m + a_1 d_{m-1} + a_2 d_m + \cdots + a_m d_0) \\ & d_0 & (d_1 + a_1 d_0) & \cdots & (d_{m-1} + a_1 d_{m-2} + \cdots + a_{m-1} d_0) \\ & & d_0 & \cdots & (d_{m-2} + a_1 a_{m-3} + \cdots + a_{m-2} d_0) \\ & & & \ddots & \vdots \\ & & & & d_0 \end{bmatrix}$$

ต้องการพิสูจน์ว่า

$$d_0 = 1$$

$$d_i = - \sum_{j=0}^{i-1} a_{i-j} d_j, \text{ สำหรับ } i = 1, 2, \dots, m$$

เนื่องจาก $TT^{-1} = I$ ดังนั้น

$$d_0 = 1$$

โดยใช้อุปนัยเชิงคณิตศาสตร์

สำหรับจำนวนนับ k ใดๆ ให้ $P(k)$ คือ

$$d_k = - \sum_{j=0}^{k-1} a_{k-j} d_j \text{ สำหรับ } k = 1, 2, \dots, m$$

ขั้นพื้นฐาน $P(1)$

เนื่องจาก

$$d_0 a_1 + d_1 = 0$$

ดังนั้น

$$d_1 = -d_0 a_1$$

จะได้

$$d_1 = - \sum_{j=0}^{1-1} a_{1-j} d_j$$

ขั้นอุปนัย สมมติ $P(k)$ เป็นจริง ต้องพิสูจน์ว่า $P(k+1)$ เป็นจริง

เนื่องจาก $P(k)$ เป็นจริง

ดังนั้น

$$d_k = - \sum_{j=0}^{k-1} a_{k-j} d_j$$

เนื่องจาก

$$d_{k+1} + a_1 d_k + \cdots + a_k d_1 + a_{k+1} d_0 = 0$$

จะได้ว่า

$$d_{k+1} = -(a_1 d_k + \cdots + a_k d_1 + a_{k+1} d_0)$$

ดังนั้น

$$d_{k+1} = -\sum_{j=0}^k a_{k+1-j} d_j, k = 1, 2, \dots, r$$

ดังนั้น $P(k+1)$ เป็นจริง

จากทฤษฎีบท 3.2 เราสามารถสรุปได้ว่าผลเฉลยเฉพาะของของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีค่าสัมประสิทธิ์คงที่ เขียนอยู่ในรูปแบบของสมการ (3.12) และ d_i เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, m$ ถูกกำหนดโดยสมการ (3.12)

ต่อไปเราจะให้ตัวอย่างการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญที่ $f(x)$ เป็นพหุนาม โดยใช้ทฤษฎีที่ 3.2 เพื่อความเข้าใจมากยิ่งขึ้นดังนี้

ตัวอย่าง 3.1.1 จงหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์

$$y''' + y'' - 4y' + 2y = 4x \quad (3.14)$$

วิธีทำ

นำ 2 มาหารทั้งสมการเพื่อให้ $a_0 = 1$ จะได้

$$\frac{1}{2}y''' + \frac{1}{2}y'' - 2y' + y = 2x \quad (3.15)$$

เนื่องจากสมการอยู่ในรูปแบบของ

$$\sum_{i=0}^r a_i y^{(i)} = f(x)$$

จะได้สมการช่วย คือ

$$P(\lambda) = \frac{\lambda^3}{2} + \frac{\lambda^2}{2} - 2\lambda + 1$$

และ

$$f(x) = 2x$$

จาก ทฤษฎีบท 3.2 เราจะได้ผลเฉลยเฉพาะอยู่ในรูปแบบของ

$$y = \sum_{i=0}^m d_i f^{(i)}(x) \quad (3.16)$$

เมื่อ

$$d_0 = 1$$

$$d_i = - \sum_{j=0}^{i-1} a_{i-j} d_j, \text{ สำหรับ } i = 1, 2, \dots, m$$

เมื่อ m คืออันดับของฟังก์ชันพหุนามฟังก์ชันทางขวามือ และเนื่องจากฝั่งขวาของสมการเชิงอนุพันธ์ คือ $2x$ มีอันดับ $m = 1$

จากสมการ (3.12) และ (3.15) ดังนั้น

$$y = \sum_{i=0}^1 d_i f^{(i)}(x)$$

และ

$$a_0 = 1, a_1 = -2, a_2 = \frac{1}{2}, a_3 = \frac{1}{2}$$

ดังนั้น

$$d_0 = 1$$

$$d_1 = -a_1 d_0 = 2$$

และ

$$f'(x) = 2$$

ดังนั้นสมการ (3.14) จะได้ผลเฉลยเฉพาะคือ $y_p = d_0 f(x) + d_1 f'(x) = 2x + 4$

บทที่ 4

การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$

เนื่องจากบทที่ 3 ได้แสดงการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ r ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือคือฟังก์ชันพหุนามดีกรี m และในบทนี้จะแสดงวิธีการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ ที่อยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x \quad (4.1)$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i; \quad (l = 0, 1, 2, \dots) \quad (4.2)$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i; \quad (k = 0, 1, 2, \dots) \quad (4.3)$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และสมการช่วยของสมการ (4.1) ไม่มีรากเป็น $\pm\alpha i$ ต่อไปเราจะทำการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.1) ดังทฤษฎีบทต่อไปนี้

ทฤษฎีบท 4.1 กำหนดให้

$$y = \sum_{i=0}^n C_i x^i \sin\alpha x + \sum_{i=0}^n D_i x^i \cos\alpha x \quad (4.4)$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.1)

เมื่อ

$$C_i = \frac{\begin{pmatrix} P_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{i+1} \\ + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} \\ - (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{i+1} - (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{i+2} \\ - (i+1)(i+2)(i+3)a_3 C_{i+3} - (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4 C_{i+4} \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$C_{n-3} = \frac{\begin{pmatrix} P_{n-3} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-2} \\ + 3(n-1)(n-2)(a_3\alpha)D_{n-1} + 4n(n-1)(n-2)(a_4\alpha)D_n \\ -(n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-2} - (n-1)(n-2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{n-1} \\ -n(n-1)(n-2)(a_3)C_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_{n-2} = \frac{\begin{pmatrix} P_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-1} + 3n(n-1)(a_3\alpha)D_n \\ -(n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-1} - n(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_{n-1} = \frac{P_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_n - (n)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_n = \frac{P_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

และ

$$D_i = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_i - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_i + (i+1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+1} + [((i+2)(i+1)a_2 \\ - 6(i+2)(i+1)a_4\alpha^4)](a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - 3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+2} \\ + [(i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - 4a_4\alpha(i+3)(i+2)(i+1)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+3} \\ + (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{i+4} \\ - (i+1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+1} \\ - [3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ + ((i+1)(i+2)a_2\alpha - 6(i+1)(i+2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+2} \\ - [4(i+3)(i+2)(i+1)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ + (i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+3} \\ - (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{i+4} \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$D_{n-3} = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-3} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-3} \\ -(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-2} \\ + [(n-1)(n-2)a_2 - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - 3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\ + [n(n-1)(n-2)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - 4n(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ - (n-2)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-2} \\ - [3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((n-1)(n-2)a_2\alpha \\ - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ - [4(n)(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ + n(n-1)(n-2)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_{n-2} = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-2} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-2} \\ + (n-1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\ + [(n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3n(n-1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ - (n-1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ - [3n(n-1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (n(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_{n-1} = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-1} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-1} \\ + (n)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ - (n)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_n = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_n - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

และ n คือจำนวนเต็มี่มากที่สุดระหว่าง (l, k) หรือ $n = \max(l, k)$

โดยที่

ถ้า $l < n$ แล้ว $n - l = h_1$ จะได้ว่า $P_{l+j} = 0$ เมื่อ $j = 1, 2, 3, \dots, h_1$

ถ้า $k < n$ แล้ว $n - k = h_2$ จะได้ว่า $Q_{k+j} = 0$ เมื่อ $j = 1, 2, 3, \dots, h_2$

$$+x^n[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_n + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_n]$$

และ

$$\begin{aligned} g(x) = & [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\ & + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3] \\ & + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + 120a_4D_5 \\ & + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\ & + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + 60a_3D_5 \\ & + 360a_4D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 + 240a_4\alpha C_5] \\ & + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_5 \\ & + 120a_3D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 + 60a_3\alpha C_5 + 480a_4\alpha C_6] \\ & \vdots \qquad \qquad \qquad \vdots \qquad \qquad \qquad \vdots \\ & + x^{n-4}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-4} + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_{n-3} + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_{n-2} + 60a_3D_{n-1} \\ & + 360a_4D_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-4} + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_{n-3} + 36a_3\alpha C_{n-2} \\ & + 240a_4\alpha C_{n-1}] \\ & + x^{n-3}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-3} + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_{n-2} + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_{n-1} \\ & + 120a_3D_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-3} + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_{n-2} + 60a_3\alpha C_{n-1} + 480a_4\alpha C_n] \\ & + x^{n-2}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-2} + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_{n-1} + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)D_n \\ & + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-2} + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)C_{n-1} + 90a_3\alpha C_n] \\ & + x^{n-1}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-1} + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)D_n \\ & + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-1} + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)C_n] \\ & + x^n[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_n] \end{aligned}$$

เนื่องจาก

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} P_i = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_i + (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)C_{i+1} + (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_{i+2} \\ & + (i+1)(i+2)(i+3)a_3C_{i+3} + (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4C_{i+4} + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_i \\ & + (i+1)(4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_{i+1} - 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} - 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} \end{aligned}$$

โดยที่ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$\begin{aligned} P_{n-3} = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-3} + (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^2)C_{n-2} \\ & + (n-2)(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_{n-1} + (n-2)(n-1)na_3C_n \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-3} + (n-2)(4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_{n-2} \\ & - 3(n-2)(n-1)a_3\alpha D_{n-1} - 4(n-2)(n-1)na_4\alpha D_n \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{n-2} = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-2} + (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)C_{n-1} + (n-1)n(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_n \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-2} + (n-1)(4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_{n-1} - 3(n-1)na_3\alpha D_n \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{n-1} = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-1} + n(a_1 - 3a_3\alpha^2)C_n \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-1} + n(4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_n \end{aligned}$$

$$P_n = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_n + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_n$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned}
\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} &= a_0(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n)\sin ax \\
&+ a_0(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n)\cos ax + a_1\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n)\cos ax \\
&+ a_1(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1})\sin ax - a_1\alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n)\sin ax \\
&+ a_1(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1})\cos ax - a_2\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n)\sin ax \\
&+ 2a_2\alpha(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1})\cos ax + a_2(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2})\sin ax \\
&- a_2\alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n)\cos ax - 2a_2\alpha(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1})\sin ax \\
&+ a_2(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2})\cos ax - a_3\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n)\cos ax \\
&- 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1})\sin ax + 3a_3\alpha(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2})\cos ax \\
&+ a_3(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3})\sin ax \\
&+ a_3\alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n)\sin ax - 3a_3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1})\cos ax \\
&- 3a_3\alpha(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2})\sin ax \\
&+ a_3(6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_nx^{n-3})\cos ax + \alpha^4 a_4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n)\sin ax \\
&- 4\alpha^3 a_4(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1})\cos ax - 6\alpha^2 a_4(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2})\sin ax \\
&+ 4\alpha a_4(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3})\cos ax \\
&+ a_4(24C_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)C_nx^{n-4})\sin ax \\
&+ \alpha^4 a_4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n)\cos ax + 4\alpha^3 a_4(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1})\sin ax \\
&- 6\alpha^2 a_4(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2})\cos ax \\
&- 4\alpha a_4(6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_nx^{n-3})\sin ax \\
&+ a_4(24D_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)D_nx^{n-4})\cos ax
\end{aligned}$$

ทำการรวมเทอมที่มี $\sin ax$ เข้าด้วยกัน และ เทอมที่มี $\cos ax$ เข้าด้วยกัน ทำให้ได้ว่า

$$\begin{aligned}
\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} &= [a_0(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) + a_1(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1}) \\
&- a_1\alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - a_2\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) \\
&+ a_2(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) - 2a_2\alpha(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) \\
&- 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1})a_3(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3}) \\
&+ a_3\alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - 3a_3\alpha(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\
&+ \alpha^4 a_4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) - 6\alpha^2 a_4(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) \\
&+ a_4(24C_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)C_nx^{n-4}) + 4\alpha^3 a_4(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) \\
&- 4\alpha a_4(6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_nx^{n-3})]\sin ax \\
&+ [a_0(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) + a_1\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) \\
&+ a_1(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) + a_22\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4) \\
&- a_2\alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) + a_2(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\
&- a_3\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) + 3a_3\alpha(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) \\
&- 3a_3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) + a_3(6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2) \\
&- 4\alpha^3 a_4(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1}) + 4\alpha a_4(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3}) \\
&+ \alpha^4 a_4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - 6\alpha^2 a_4(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\
&+ a_4(24D_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)D_nx^{n-4})]\cos ax
\end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x) \sin ax + g(x) \cos ax$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} f(x) = & [a_0(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) + a_1(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1}) \\ & - a_1\alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - a_2\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) \\ & + a_2(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) - 2a_2\alpha(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) \\ & - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1}) + a_3(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3}) \\ & + a_3\alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - 3a_3\alpha(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\ & + \alpha^4 a_4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) - 6\alpha^2 a_4(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) \\ & + a_4(24C_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)C_nx^{n-4}) + 4\alpha^3 a_4(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) \\ & - 4\alpha a_4(6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_nx^{n-3}) \end{aligned}$$

และ

$$\begin{aligned} g(x) = & a_0(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) + a_1\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) \\ & + a_1(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) + a_22\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4) \\ & - a_2\alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) + a_2(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\ & - a_3\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + \dots + C_nx^n) + 3a_3\alpha(2C_2 + 6C_3x + \dots + n(n-1)C_nx^{n-2}) \\ & - 3a_3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + \dots + nD_nx^{n-1}) + a_3(6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2) \\ & - 4\alpha^3 a_4(C_1 + 2C_2x + \dots + nC_nx^{n-1}) + 4\alpha a_4(6C_3 + 24C_4x + \dots + n(n-1)(n-2)C_nx^{n-3}) \\ & + \alpha^4 a_4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + \dots + D_nx^n) - 6\alpha^2 a_4(2D_2 + 6D_3x + \dots + n(n-1)D_nx^{n-2}) \\ & + a_4(24D_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)D_nx^{n-4}) \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} f(x) = & [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 \\ & + 6a_3C_3 + 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3] \\ & + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 + 120a_4C_5 \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\ & + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + 60a_3C_5 \\ & + 360a_4C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 - 240a_4\alpha D_5] \\ & + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_5 \\ & + 120a_3C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 - 60a_3\alpha D_5 - 480a_4\alpha D_6] \\ & \vdots \qquad \qquad \qquad \vdots \qquad \qquad \qquad \vdots \qquad \qquad \qquad \vdots \\ & + x^{n-4}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-4} + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_{n-3} + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_{n-2} + 60a_3C_{n-1} \\ & + 360a_4C_n + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-4} + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_{n-3} - 36a_3\alpha D_{n-2} - 240a_4\alpha D_{n-1}] \\ & + x^{n-3}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-3} + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_{n-2} + (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_{n-1} \\ & + 120a_3C_n + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-3} + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_{n-2} - 60a_3\alpha D_{n-1} \\ & - 480a_4\alpha D_n] \\ & + x^{n-2}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-2} + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_{n-1} + (30a_2 - 180a_4\alpha^4)C_n \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-2} + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_{n-1} - 90a_3\alpha D_n] \\ & + x^{n-1}[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-1} + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_n \\ & + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_{n-1} + (24a_4\alpha^3 - 12a_2\alpha)D_n] \end{aligned}$$

พิสูจน์

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = a_0 y + a_1 y' + a_2 y'' + a_3 y''' + a_4 y^{(4)} \quad (4.5)$$

และจากสมการ (4.4) จะได้ว่า

$$y = (C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + \dots + C_n x^n) \sin ax \\ + (D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + \dots + D_n x^n) \cos ax$$

ดังนั้น

$$y' = \alpha(C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + \dots + C_n x^n) \cos ax \\ + (C_1 + 2C_2 x + \dots + nC_n x^{n-1}) \sin ax \\ - \alpha(D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + \dots + D_n x^n) \sin ax \\ + (D_1 + 2D_2 x + \dots + nD_n x^{n-1}) \cos ax$$

$$y'' = -\alpha^2(C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + \dots + C_n x^n) \sin ax \\ + 2\alpha(C_1 + 2C_2 x + \dots + nC_n x^{n-1}) \cos ax \\ + (2C_2 + 6C_3 x + \dots + n(n-1)C_n x^{n-2}) \sin ax \\ - \alpha^2(D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + \dots + D_n x^n) \cos ax \\ - 2\alpha(D_1 + 2D_2 x + \dots + nD_n x^{n-1}) \sin ax \\ + (2D_2 + 6D_3 x + \dots + n(n-1)D_n x^{n-2}) \cos ax$$

$$y''' = -\alpha^3(C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + \dots + C_n x^n) \cos ax \\ - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2 x + \dots + nC_n x^{n-1}) \sin ax \\ + 3\alpha(2C_2 + 6C_3 x + \dots + n(n-1)C_n x^{n-2}) \cos ax \\ + (6C_3 + 24C_4 x + \dots + n(n-1)(n-2)C_n x^{n-3}) \sin ax \\ + \alpha^3(D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + \dots + D_n x^n) \sin ax \\ - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2 x + \dots + nD_n x^{n-1}) \cos ax \\ - 3\alpha(2D_2 + 6D_3 x + \dots + n(n-1)D_n x^{n-2}) \sin ax \\ + (6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_n x^{n-3}) \cos ax$$

$$y^{(4)} = \alpha^4(C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + \dots + C_n x^n) \sin ax \\ - 4\alpha^3(C_1 + 2C_2 x + \dots + nC_n x^{n-1}) \cos ax \\ - 6\alpha^2(2C_2 + 6C_3 x + \dots + n(n-1)C_n x^{n-2}) \sin ax \\ + 4\alpha(6C_3 + 24C_4 x + \dots + n(n-1)(n-2)C_n x^{n-3}) \cos ax \\ + (24C_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)C_n x^{n-4}) \sin ax \\ + \alpha^4(D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + \dots + D_n x^n) \cos ax \\ + 4\alpha^3(D_1 + 2D_2 x + \dots + nD_n x^{n-1}) \sin ax \\ - 6\alpha^2(2D_2 + 6D_3 x + \dots + n(n-1)D_n x^{n-2}) \cos ax \\ - 4\alpha(6D_3 + \dots + n(n-1)(n-2)D_n x^{n-3}) \sin ax \\ + (24D_4 + \dots + n(n-1)(n-2)(n-3)D_n x^{n-4}) \cos ax$$

นำสมการ (4.6) เข้าไปแทนในสมการ (4.5) ดังนั้น

(4.6)

เนื่องจาก

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} Q_i &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_i + (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{i+1} \\ &\quad + (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_{i+2} \\ &\quad + (i+1)(i+2)(i+3)a_3D_{i+3} + (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4D_{i+4} \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_{i+1} + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha C_{i+2} \\ &\quad + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha C_{i+3} \end{aligned} \quad (4.7)$$

โดยที่ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$\begin{aligned} Q_{n-3} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-3} + (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{n-2} \\ &\quad + (n-2)(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_{n-1} + (n-2)(n-1)na_3D_n \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_{n-2} \\ &\quad + 3(n-2)(n-1)a_3\alpha C_{n-1} + 4(n-2)(n-1)na_4\alpha C_n \end{aligned} \quad (4.8)$$

$$\begin{aligned} Q_{n-2} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-2} + (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{n-1} \\ &\quad + (n-1)n(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_n \end{aligned} \quad (4.9)$$

$$\begin{aligned} Q_{n-1} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-1} + n(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_n \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_n \end{aligned} \quad (4.10)$$

$$\begin{aligned} Q_n &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_n \end{aligned} \quad (4.11)$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} C_i &= \frac{\begin{pmatrix} P_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{i+1} \\ \quad + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} \\ + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} - (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{i+1} \\ \quad - (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_{i+2} \\ - (i+1)(i+2)(i+3)a_3C_{i+3} - (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4C_{i+4} \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \end{aligned} \quad (4.12)$$

โดยที่ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$\begin{aligned} C_{n-3} &= \frac{\begin{pmatrix} P_{n-3} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-2} \\ \quad + 3(n-1)(n-2)(a_3\alpha)D_{n-1} \\ + 4n(n-1)(n-2)(a_4\alpha)D_n - (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-2} \\ - (n-1)(n-2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_{n-1} - n(n-1)(n-2)(a_3)C_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \end{aligned} \quad (4.13)$$

$$C_{n-2} = \frac{\left(P_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-1} \right. \\ \left. + 3n(n-1)(a_3\alpha)D_n - (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-1} \right. \\ \left. - n(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_n \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \quad (4.14)$$

$$C_{n-1} = \frac{\left(P_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_n \right) \\ - (n)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \quad (4.15)$$

$$C_n = \frac{P_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \quad (4.16)$$

นำสมการที่ (4.12) แทนในสมการ (4.7)

$$Q_i = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_i + (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{i+1} + (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_{i+2} \\ + (i+1)(i+2)(i+3)a_3D_{i+3} + (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4D_{i+4} \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\left(P_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{i+1} \right. \\ \left. + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} \right. \\ \left. - (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{i+1} - (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{i+2} \right. \\ \left. - (i+1)(i+2)(i+3)a_3C_{i+3} \right. \\ \left. - (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4C_{i+4} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \\ + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_{i+1} + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha C_{i+2} + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha C_{i+3}$$

$$D_i = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_i - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_i + (i+1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \right. \\ \left. - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+1} + [(i+2)(i+1)a_2 \right. \\ \left. - 6(i+2)(i+1)a_4\alpha^4](a_1\alpha - a_3\alpha^3) \right. \\ \left. - 3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+2} \right. \\ \left. + [(i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \right. \\ \left. - 4a_4\alpha(i+3)(i+2)(i+1)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+3} \right. \\ \left. + (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{i+4} \right. \\ \left. - (i+1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+1} \right. \\ \left. - [3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \right. \\ \left. + ((i+1)(i+2)a_2\alpha - 6(i+1)(i+2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+2} \right. \\ \left. - [4(i+3)(i+2)(i+1)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \right. \\ \left. + (i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+3} \right. \\ \left. - (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{i+4} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

โดยที่ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

นำสมการที่ (4.13) แทนในสมการ (4.8)

$$Q_{n-3} = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-3} + (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{n-2} \\ + (n-2)(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_{n-1} + (n-2)(n-1)na_3D_n + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_{n-2} \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\begin{pmatrix} P_{n-3} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-2} \\ + 3(n-1)(n-2)(a_3\alpha)D_{n-1} + 4n(n-1)(n-2)(a_4\alpha)D_n \\ - (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-2} - (n-1)(n-2)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_{n-1} \\ - n(n-1)(n-2)(a_3)C_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$+ 3(n-2)(n-1)a_3\alpha C_{n-1} + 4(n-2)(n-1)na_4\alpha C_n$$

$$D_{n-3} =$$

$$\left(\begin{aligned} & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-3} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-3} \\ & - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-2} \\ & + [(n-1)(n-2)a_2 - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^2](a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ & - 3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_{n-1} \\ & + [n(n-1)(n-2)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ & - 4n(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ & - (n-2)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-2} \\ & - [3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((n-1)(n-2)a_2\alpha \\ & - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ & - [4(n)(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ & + n(n-1)(n-2)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right) \\ \frac{}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

นำสมการที่ (4.14) แทนในสมการ (4.9)

$$Q_{n-2} = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-2} + (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_{n-1} + (n-1)n(a_2 - 6a_4\alpha^2)D_n \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\begin{pmatrix} P_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-1} \\ + 3n(n-1)(a_3\alpha)D_n - (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-1} \\ - n(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^2)C_n \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$+ (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_{n-1} + 3(n-1)na_3\alpha C_n$$

$$D_{n-2} =$$

$$\left(\begin{aligned} & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-2} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-2} \\ & + (n-1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ & - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\ & + [(n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2](a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3n(n-1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_n \\ & - (n-1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ & - [3n(n-1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right) \\ \frac{}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำสมการที่ (4.15) แทนในสมการ (4.10)

$$Q_{n-1} = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{n-1} + n(a_1 - 3a_3\alpha^2)D_6$$

$$+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{(P_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_n - (n)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_n)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$+ n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_n$$

$$D_{n-1} = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-1} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-1} \\ &+ (n)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ &- (n)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

นำสมการที่ (4.16) แทนในสมการ (4.11)

$$Q_n = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{(P_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$D_n = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_n - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i, \quad g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i$$

โดยที่ α จำนวนจริงใดๆ และสมการช่วยของสมการ (1.1) ไม่มีรากเป็น $\pm a_i$

อยู่ในรูปแบบของ

$$y = \sum_{i=0}^n C_i x^i \sin ax + \sum_{i=0}^n D_i x^i \cos ax$$

เมื่อ

$$C_i = \frac{\left(\begin{aligned} &P_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{i+1} + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} \\ &+ 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} - (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{i+1} \\ &- (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{i+2} \\ &- (i+1)(i+2)(i+3)a_3 C_{i+3} - (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4 C_{i+4} \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$C_{n-3} = \frac{\left(\begin{aligned} &P_{n-3} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-2} \\ &\quad + 3(n-1)(n-2)(a_3\alpha)D_{n-1} \\ &+ 4n(n-1)(n-2)(a_4\alpha)D_n - (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-2} \\ &- (n-1)(n-2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{n-1} - n(n-1)(n-2)(a_3)C_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_{n-2} = \frac{\left(\begin{aligned} &P_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-1} + 3n(n-1)(a_3\alpha)D_n \\ &\quad - (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-1} - n(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_{n-1} = \frac{P_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_n - (n)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_n = \frac{P_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

และ

$$D_i = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_i - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_i + (i+1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+1} + [((i+2)(i+1)a_2 \\ &\quad - 6(i+2)(i+1)a_4\alpha^4)](a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - 3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+2} \\ &\quad + [(i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - 4a_4\alpha(i+3)(i+2)(i+1)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+3} \\ &\quad + (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{i+4} \\ &- (i+1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+1} \\ &\quad - [3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad + ((i+1)(i+2)a_2\alpha - 6(i+1)(i+2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+2} \\ &\quad - [4(i+3)(i+2)(i+1)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad + (i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+3} \\ &\quad - (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{i+4} \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$D_{n-3} = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-3} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-3} \\ &\quad - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-2} \\ &+ [((n-1)(n-2)a_2 - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - 3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\ &\quad + [n(n-1)(n-2)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - 4n(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ &- (n-2)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-2} \\ &\quad - [3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((n-1)(n-2)a_2\alpha \\ &\quad - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ &\quad - [4(n)(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad + n(n-1)(n-2)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_{n-2} = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-2} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-2} \\ &\quad + (n-1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\ &\quad - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\ &+ [(n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3n(n-1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ &\quad - (n-1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\ &\quad - [3n(n-1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_{n-1} = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_{n-1} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_{n-1} \\ &+ (n)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\ &- (n)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_n = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_n - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_n}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เมื่อ $n = \max(l, k)$

ตัวอย่าง 4.1

$$9y'' - 1y = x \sin x \quad (4.12)$$

วิธีที่ 1 แทนสูตร

ให้ $a_0 = -1, a_1 = 0, a_2 = 9, P_0 = 0, P_1 = 1, Q_0 = 0, Q_1 = 0, \alpha = 1, n = 1$

ขั้นแรก เช็คว่าใช้สูตรได้หรือไม่

สมการช่วยคือ $P(\lambda) = 9\lambda^2 - 1 = 0$
 $(3\lambda - 1)(3\lambda + 1) = 0$

จะได้ $\lambda = \frac{1}{3}, -\frac{1}{3}$

ดังนั้น ไม่มีรากของสมการช่วยที่เป็น $\pm 1i$

ขั้นสอง แทนสูตร

จากสมการ (4.4)

$$y = \left(\sum_{i=0}^n C_i x^i \right) \sin \alpha x + \left(\sum_{i=0}^n D_i x^i \right) \cos \alpha x$$

จะได้ว่า

$$y = (C_0 + C_1 x) \sin x + (D_0 + D_1 x) \cos x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{P_0 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) D_0 + (2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3) D_1 - (a_1 - 3a_3 \alpha^3) C_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)}$$

$$C_1 = \frac{P_1 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) D_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)}$$

$$D_0 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4) Q_0 - (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) P_0 \\ &+ (1)[(a_1 - 3a_3 \alpha^2)(a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) - (2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3)(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)] C_1 \\ &- (1)[(2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3)(a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)] D_1 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)^2 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)^2}$$

$$D_1 = \frac{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4) Q_1 - (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) P_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)^2 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)^2}$$

นั่นคือ

$$D_1 = \frac{(-1 - 0(1)^2 + 0(1)^4)0 - (0(1) - 0(1)^3)1}{(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)^2 + (0(1) - 0(1)^3)^2} = 0$$

$$C_1 = \frac{1 + ((0)(1) - (0)(1)^3)0}{(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)} = -\frac{1}{10}$$

$$D_0 = \frac{\begin{aligned} &((-1) - 9(1)^2 + 0(1)^4)0 - (0(1) - 0(1)^3)0 \\ &+ (1)[(0 - 3(0)(1)^2)(0(1) - 0(1)^3) - (2(9)1 - 4(0)(1)^3)(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)](-\frac{1}{10}) \\ &- (1)[(2(9)(1) - 4(0)(1)^3)(0(1) - 0(1)^3) + (0 - 3(0)(1)^2)(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)]0 \end{aligned}}{(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)^2 + (0(1) - 0(1)^3)^2}$$

$$= -\frac{9}{50}$$

$$C_0 = \frac{0 + ((0)(1) - (0)(1)^3)D_0 + (2(9)(1) - 4(0)(1)^3)0 - (0 - 3(0)(1)^3)(-\frac{1}{10})}{(-1 - 9(1)^2 + 0(1)^4)} = 0$$

ดังนั้นจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.12) คือ

$$y = -\frac{1}{10} x \sin \alpha x - \frac{9}{50} \cos \alpha x \quad (4.13)$$

วิธีที่2 การเทียบสัมประสิทธิ์

ตั้งให้ผลเฉลยเฉพาะคือ $y = (A_0 + A_1x)\sin x + (B_0 + B_1x)\cos x$

$$y = (A_0 + A_1x)\sin x + (B_0 + B_1x)\cos x$$

$$y' = (A_0 + A_1x)\cos x + A_1\sin x - (B_0 + B_1x)\sin x + B_1\cos x$$

$$y'' = -(A_0 + A_1x)\sin x + A_1\cos x + A_1\cos x - (B_0 + B_1x)\cos x - B_1\sin x - B_1\sin x$$

$$= -(A_0 + A_1x)\sin x + 2A_1\cos x - (B_0 + B_1x)\cos x - 2B_1\sin x$$

นำ y, y'' ไปแทนสมการ (4.12) จะได้ว่า

$$9[-(A_0 + A_1x)\sin x + 2A_1\cos x - (B_0 + B_1x)\cos x - 2B_1\sin x]$$

$$-[(A_0 + A_1x)\sin x + (B_0 + B_1x)\cos x] = x\sin x$$

$$(-10A_0 - 18B_1)\sin x - 10A_1x\sin x + (-10B_0 + 18A_1)\cos x - 10B_1x\cos x = x\sin x$$

เทียบสัมประสิทธิ์ของ x

$$-10A_0 - 18B_1 = 0$$

$$-10A_1 = 1$$

$$-10B_0 + 18A_1 = 0$$

$$-10B_1 = 0$$

จะได้

$$B_1 = 0, A_1 = -\frac{1}{10}, B_0 = -\frac{9}{50}, A_0 = 0$$

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.12) คือ

$$y = -\frac{1}{10}x\sin x - \frac{9}{50}\cos x \quad (4.14)$$

จะเห็นว่าผลเฉลยเฉพาะ (4.13) และ (4.14) เท่ากัน ต่อไปเราจะใช้ตัวอย่างการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์ที่มีอันดับมากขึ้น และเพิ่มฟังก์ชัน $\cos \alpha x$ เข้าไปทางขวามือของสมการดังนี้

ตัวอย่าง 4.2

$$y^{(4)} - 13y'' + 36y = x\sin x + \cos x \quad (4.15)$$

จะได้

$$a_0 = 36, a_1 = 0, a_2 = -13, a_3 = 0, a_4 = 1, P_0 = 0, P_1 = 1, Q_0 = 1, Q_1 = 0, \alpha = 1, n = 1$$

ขั้นแรก เช็คว่าใช้สูตรได้หรือไม่

สมการช่วยคือ $P(\lambda) = \lambda^4 - 13\lambda^2 + 36 = 0$

$$(\lambda^2 - 4)(\lambda^2 - 9) = 0$$

$$(\lambda - 2)(\lambda + 2)(\lambda - 3)(\lambda + 3) = 0$$

จะได้ $\lambda = \pm 2, \pm 3$

ดังนั้น ไม่มีรากของสมการช่วยที่เป็น $\pm 1i$

ขั้นสอง แทนสูตร

จากสมการ (4.4)

$$y = \left(\sum_{i=0}^n C_i x^i \right) \sin \alpha x + \left(\sum_{i=0}^n D_i x^i \right) \cos \alpha x$$

จะได้ว่า

$$y = (C_0 + C_1 x) \sin x + (D_0 + D_1 x) \cos x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{P_0 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) D_0 + (2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3) D_1 - (a_1 - 3a_3 \alpha^3) C_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)}$$

$$C_1 = \frac{P_1 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) D_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)}$$

$$D_0 =$$

$$\left(\frac{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4) Q_0 - (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) P_0 + (1)[(a_1 - 3a_3 \alpha^2)(a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) - (2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3)(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)] C_1 - (1)[(2a_2 \alpha - 4a_4 \alpha^3)(a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)] D_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)^2 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)^2} \right)$$

$$D_1 = \frac{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4) Q_1 - (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) P_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2 + a_4 \alpha^4)^2 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)^2}$$

นั่นคือ

$$D_1 = \frac{(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)0 - ((0)1 - (0)(1)^3)1}{(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)^2 + (0(1) - 0(1)^3)^2} = 0$$

$$C_1 = \frac{1 + ((0)1 - (0)(1)^3)0}{(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)} = \frac{1}{50}$$

$$D_0 = \frac{\left(\begin{array}{l} (36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)1 - ((0)(1) - (0)(1)^3)0 \\ + (1)[((0) - 3(0)(1)^2)((0)(1) - (0)(1)^3) - (2(-13)(1) \\ - 4(1)(1)^3)(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)] \frac{1}{50} \\ - (1)[(2(-13) - 4(1)(1)^3)((0)(1) - (0)(1)^3) + ((0) \\ - 3(0)(1)^2)(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)]0 \end{array} \right)}{(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)^2 + (0(1) - 0(1)^3)^2} = \frac{8}{250}$$

$$C_0 = \frac{0 + (0(1) - (0)(1)^3) \frac{8}{250} + 1(2(-13)1 - 4(1)1^3)0 - (1)(0 - 3(0)(1)^3) \frac{1}{50}}{(36 - (-13)(1)^2 + (1)(1)^4)}$$

$$= 0$$

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ(4.15) คือ

$$y = \frac{1}{50} x \sin x + \frac{8}{250} \cos x \quad (4.16)$$

ตรวจคำตอบ

จากสมการ (4.16) จะได้

$$\begin{aligned}
 y &= \frac{1}{50}x\sin x + \frac{8}{250}\cos x \\
 y' &= \frac{1}{50}(x\cos x + \sin x) - \frac{8}{250}\sin x \\
 y'' &= \frac{1}{50}(-x\sin x + 2\cos x) - \frac{8}{250}\cos x \\
 y''' &= \frac{1}{50}(-x\cos x - 3\sin x) + \frac{8}{250}\sin x \\
 y^{(4)} &= \frac{1}{50}(x\sin x - 4\cos x) + \frac{8}{250}\cos x
 \end{aligned} \tag{4.17}$$

นำสมการ (4.17) แทนใน (4.15) นั่นคือ

$$\begin{aligned}
 &y^{(4)} - 13y'' + 36y \\
 &= \frac{1}{50}(x\sin x - 4\cos x) + \frac{8}{250}\cos x - 13\left(\frac{1}{50}(-x\sin x + 2\cos x) - \frac{8}{250}\cos x\right) \\
 &+ 36\left(\frac{1}{50}x\sin x + \frac{4}{125}\cos x\right) \\
 &= \left(\frac{1}{50} + \frac{13}{50} + \frac{36}{50}\right)x\sin x + \left(-\frac{4}{50} + \frac{8}{250} - \frac{26}{50} + \frac{104}{250} + \frac{288}{250}\right)\cos x \\
 &= (1)x\sin x + (1)\cos x
 \end{aligned}$$

ดังนั้น $y = \frac{1}{50}x\sin x + \frac{8}{250}\cos x$ เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.15)

ตัวอย่าง 4.3

$$\begin{aligned}
 &y^{(4)} - 3y''' - 12y'' + 52y' - 48y = (2x^2 + x^3 - 2x^5)\sin x \tag{4.18} \\
 &a_0 = -48, a_1 = 52, a_2 = -12, a_3 = -3, a_4 = 1, P_0 = 0, P_1 = 0, P_2 = 2, P_3 = 1, \\
 &P_4 = 0, P_5 = -2, Q_0 = 0, Q_1 = 0, Q_2 = 0, Q_3 = 0, Q_4 = 0, Q_5 = 0, n = 5
 \end{aligned}$$

ขั้นแรก เช็คว่าใช้สูตรได้หรือไม่

$$\begin{aligned}
 \text{สมการช่วยคือ} \quad &P(\lambda) = \lambda^4 - 3\lambda^3 - 12\lambda^2 + 52\lambda - 48 = 0 \\
 &(\lambda - 2)^2(\lambda - 3)(\lambda + 4) = 0
 \end{aligned}$$

จะได้ $\lambda = 2, 2, 3, -4$

ดังนั้น ไม่มีรากของสมการช่วยที่เป็น $\pm 1i$

ขั้นสอง แทนสูตร

จากสมการ (4.4)

$$y = \left(\sum_{i=0}^n C_i x^i\right)\sin ax + \left(\sum_{i=0}^n D_i x^i\right)\cos ax$$

จะได้ว่า

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin x \\ + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos x$$

เมื่อ

$$C_0 =$$

$$\frac{(P_0 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + (1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_1 + 3(1)(2)a_3\alpha D_2 + 4(1)(2)(3)a_4\alpha D_3) \\ - (1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_1 - (1)(2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_2 - (1)(2)(3)a_3C_3 - (1)(2)(3)(4)a_4C_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_1 =$$

$$\frac{(P_1 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + (2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_2 + 3(2)(3)a_3\alpha D_3 + 4(2)(3)(4)a_4\alpha D_4) \\ - (2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_2 - (2)(3)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_3 - (2)(3)(4)a_3C_4 - (2)(3)(4)(5)a_4C_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_2 =$$

$$\frac{(P_2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + (3)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_3 + 3(4)(3)(a_3\alpha)D_4 + 4(5)(4)(3)(a_4\alpha)D_5) \\ - (3)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_3 - (4)(3)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_4 - 5(4)(3)(a_3)C_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_3 =$$

$$\frac{(P_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + (4)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_4 + 3(5)(4)(a_3\alpha)D_5) \\ - (4)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_4 - 5(4)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_4 = \frac{P_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + 5(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_5 - (5)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_5 = \frac{P_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$D_0 =$$

$$\frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ &+ (1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_1 \\ &+ [(2)(1)a_2 - 6(2)(1)a_4\alpha^4](a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3(2)(1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ &+ [(3)(2)(1)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4(3)(2)(1)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ &\quad + (4)(3)(2)(1)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ &- (1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_1 \\ &- [3(2)(1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((1)(2)a_2 - 6(1)(2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ &\quad - [4(3)(2)(1)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3)(2)(1)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ &\quad - (4)(3)(2)(1)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ + (2)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ + [((3)(2)a_2 - 6(3)(2)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3(3)(2)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ + [(4)(3)(2)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4(4)(3)(2)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ + (5)(4)(3)(2)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 \\ - (2)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ - [3(3)(2)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((2)(3)a_2 - 6(2)(3)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ - [4(4)(3)(2)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4)(3)(2)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ - (5)(4)(3)(2)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ + (3)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ + [((4)(3)a_2 - 6(4)(3)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3(4)(3)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ + [5(4)(3)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4(5)(4)(3)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ - (3)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ - [3(4)(3)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((4)(3)a_2 - 6(4)(3)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ - [4(5)(4)(3)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 5(4)(3)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_3 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_3 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ + (4)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ + [((5)(4)a_2 - 6(5)(4)(a_4\alpha^2))(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 3(5)(4)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ - (4)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ - [3(5)(4)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (5(4)a_2 - 6(5)(4)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_4 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_4 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4 \\ + (5)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ - (5)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_5 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_5 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

นั่นคือ

$$D_5 = \frac{(-35)0 - (55)(-2)}{(-35)^2 + (55)^2} = 0.0259$$

$$C_5 = \frac{-2 + (55)0.0259}{(-35)} = 0.0164$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$D_4 = \frac{\begin{pmatrix} (-35)0 - (55)0 \\ (5)[(61)(55) - (-28)(-35)]0.0164 \\ -(-5)[(-28)(55) + (61)(-35)]0.0259 \end{pmatrix}}{(-35)^2 + (55)^2} = 0.1578$$

$$C_4 = \frac{0 + (55)0.1578 + 5(-28)0.0259 - (5)(61)0.0164}{(-48 - (-12)(1)^2 + 1(1)^4)} = -0.0015$$

$$D_3 = \frac{\begin{pmatrix} (-35)0 - (55)1 \\ +(4)[(61)(55) - (-28)(-35)](-0.0015) \\ +[-360(55) + 180(-35)]0.0164 \\ -(4)[(-28)(55) + (61)(-35)]0.1578 \\ -[-180(55) + (-360)(-35)]0.0259 \end{pmatrix}}{(-35)^2 + (55)^2} = 0.4123$$

$$C_3 = \frac{\begin{pmatrix} 1 + (55)0.4123 + (4)(-28)0.1578 + (-180)0.0259 \\ -(4)(61)(-0.0015) - (-360)0.0164 \end{pmatrix}}{(-48 - (-12)(1)^2 + 1(1)^4)} = -0.2175$$

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (-35)0 - (55)2 \\ +(3)[(61)(55) - (-28)(-35)](-0.2175) \\ +[(-216)(55) - (-108)(-35)](-0.0015) \\ +[-180(55) - 240(-35)]0.0164 \\ -(3)[(-28)(55) + (61)(-35)]0.4123 \\ -[-108(55) + (-216)(-35)]0.1578 \\ -[240(55) - 180(-35)]0.0259 \end{pmatrix}}{(-35)^2 + (55)^2} = 0.4998$$

$$C_2 = \frac{\begin{pmatrix} 2 + (55)(-0.5026) + (3)(-28)0.4123 + (-108)0.1578 \\ +(240)0.0259 - (3)(61)(-0.2175) - (-216)(-0.0015) \\ -(-180)0.0164 \end{pmatrix}}{(-48 - (-12)(1)^2 + 1(1)^4)} = -0.756$$

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (-35)0 - (55)0 \\ +(2)[(61)(55) - (-28)(-35)](-0.756) \\ +[(-108)(55) + 54(-35)](-0.2175) \\ +[-72(55) - 96(-35)](-0.0015) \\ +120(55)0.0164 \\ -(2)[(-28)(55) + (61)(-35)](0.4998) \\ -[-54(55) + (-108)(-35)]0.4123 \\ -[96(55) - 72(-35)]0.1578 \\ -120(-35)0.0259 \end{pmatrix}}{(-35)^2 + (55)^2} = 0.1032$$

$$C_1 = \frac{\begin{pmatrix} 0 + (55)0.1032 + (2)(-28)(0.4998) - 54(0.4123) \\ +96(0.1578) - (2)(61)(-0.756) - (6)(-18)(-0.2175) + 72(-0.0015) \\ -120(0.0164) \end{pmatrix}}{(-48 - (-12)(1)^2 + 1(1)^4)} = -1.0639$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$D_0 = \frac{\begin{pmatrix} (-35)0 - (55)0 \\ + (1)[(61)(55) - (-28)(-35)](-1.0639) \\ + [(-36)55 + 18(-35)](-0.756) \\ + [-18(55) - 24(-35)](-0.2175) \\ + 24(55)(-0.0015) \\ - (1)[(-28)(55) + (61)(-35)]0.1032 \\ - [-18(55) + (-36)(-35)]0.4998 \\ - [24(55) - 18(-35)]0.4123 \\ - 24(-35)0.1578 \end{pmatrix}}{(-35)^2 + (55)^2} = -0.2235$$

$$C_0 = \frac{\begin{pmatrix} 0 + (55)(-0.2235) + (1)(-28)0.1302 - 18(0.4998) \\ + 24(0.4123) - (1)(61)(-1.0639) - (-36)(-0.756) - (-18)(-0.2175) \\ - 24(-0.0015) \end{pmatrix}}{(-48 - (-12)(1)^2 + 1(1)^4)}$$

$$= -0.5577$$

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.18) คือ

$$y = (-0.5577 - 1.0639x - 0.756x^2 - 0.2175x^3 - 0.0015x^4 + 0.0164x^5)\sin x + (-0.2235 + 0.1032x + 0.4998x^2 + 0.4123x^3 + 0.1578x^4 + 0.0259x^5)\cos x \quad (4.19)$$

ตรวจคำตอบ

จากสมการ (4.19) จะได้

$$\begin{aligned} y &= (-0.5577 - 1.0639x - 0.7560x^2 - 0.2175x^3 - 0.0015x^4 + 0.0164x^5)\sin x \\ &+ (-0.2235 + 0.1032x + 0.4998x^2 + 0.4123x^3 + 0.1578x^4 + 0.0259x^5)\cos x \\ y' &= (-0.8404 - 1.6152x - 1.1523x^2 - 0.4183x^3 - 0.0758x^4 - 0.0259x^5)\sin x \\ &+ (-0.4545 - 0.0643x + 0.4809x^2 + 0.4137x^3 + 0.128x^4 + 0.0164x^5)\cos x \\ y'' &= (-1.1607 - 2.2403x - 1.7358x^2 - 0.7169x^3 - 0.2575x^4 - 0.0164x^5)\sin x \\ &+ (-0.9047 - 0.6534x + 0.0888x^2 + 0.09375x^3 + 0.0062x^4 - 0.0259x^5)\cos x \\ y''' &= (-1.3356 - 2.8182x - 2.2395x^2 - 1.1237x^3 - 0.0882x^4 + 0.0259x^5)\sin x \\ &+ (-1.8141 - 2.0627x - 1.4547x^2 - 0.6921x^3 - 0.387x^4 - 0.0164x^5)\cos x \\ y^{(4)} &= (-1.0041 - 2.4163x - 1.9164x^2 + 0.3393x^3 + 0.5165x^4 + 0.0164x^5)\sin x \\ &+ (-3.3983 - 5.7276x - 4.3158x^2 - 2.6717x^3 - 0.1702x^4 + 0.0259x^5)\cos x \end{aligned} \quad (4.20)$$

แทนสมการ (4.20) ใน (4.18)

$$\begin{aligned} &y^{(4)} - 3y''' - 12y'' + 52y' - 48y \\ &= (-1.0041 - 2.4163x - 1.9164x^2 + 0.3393x^3 + 0.5165x^4 + 0.0164x^5)\sin x \\ &+ (-3.3983 - 5.7276x - 4.3158x^2 - 2.6717x^3 - 0.1702x^4 + 0.0259x^5)\cos x \\ &- 3[(-1.3356 - 2.8182x - 2.2395x^2 - 1.1237x^3 - 0.0882x^4 + 0.0259x^5)\sin x \\ &+ (-1.8141 - 2.0627x - 1.4547x^2 - 0.6921x^3 - 0.387x^4 - 0.0164x^5)\cos x] \\ &- 12[(-1.1607 - 2.2403x - 1.7358x^2 - 0.7169x^3 - 0.2575x^4 - 0.0164x^5)\sin x \\ &+ (-0.9047 - 0.6534x + 0.0888x^2 + 0.09375x^3 + 0.0062x^4 - 0.0259x^5)\cos x] \\ &+ 52[(-0.8404 - 1.6152x - 1.1523x^2 - 0.4183x^3 - 0.0758x^4 - 0.0259x^5)\sin x \\ &+ (-0.4545 - 0.0643x + 0.4809x^2 + 0.4137x^3 + 0.128x^4 + 0.0164x^5)\cos x] \\ &- 48[(-0.5577 - 1.0639x - 0.7560x^2 - 0.2175x^3 - 0.0015x^4 + 0.0164x^5)\sin x \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& +(-0.2235 + 0.1032x + 0.4998x^2 + 0.4123x^3 + 0.1578x^4 + 0.0259x^5)\cos x] \\
= & (-0.0001 - 0.0013x + 2.0001x^2 + 1.0016x^3 + 0.0015x^4 - 1.9985x^5)\sin x \\
& +(-0.0056 + 0.0041x - 0.0009x^2 + 0.0022x^3 - 0.002x^4 - 0.0045x^5)\cos x
\end{aligned}$$

นั่นคือ

$$= (2x^2 + x^3 - 2x^5)\sin x$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned}
y = & (-0.5577 - 1.0639x - 0.756x^2 - 0.2175x^3 - 0.0015x^4 + 0.0164x^5)\sin x \\
& +(-0.2235 + 0.1032x + 0.4998x^2 + 0.4123x^3 + 0.1578x^4 + 0.0259x^5)\cos x
\end{aligned}$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ (4.18)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การคำนวณหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ ด้วยโปรแกรม Visual Basic

เนื่องจากบทที่ 4 ได้แสดงการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ ซึ่งใช้เวลาในการคำนวณหาผลเฉลยเฉพาะค่อนข้างมากถ้าพหุนามดีกรีสูงๆ ดังนั้นในบทนี้จะทำการเขียนโปรแกรมการคำนวณหาผลเฉลยเฉพาะขึ้นมาเพื่อช่วยให้การคำนวณหาผลเฉลยเฉพาะมีความแม่นยำและรวดเร็วยิ่งขึ้น เมื่อสมการอยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax \quad (5.1)$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i; \quad (l = 0, 1, 2, \dots, 5) \quad (5.2)$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i; \quad (k = 0, 1, 2, \dots, 5) \quad (5.3)$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และสมการช่วยของสมการ (5.1) ไม่มีรากเป็น $\pm \alpha i$ ต่อไปจะทำการเขียนโปรแกรมการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการ (5.1) ดังต่อไปนี้

5.1 การเขียนโปรแกรมคำนวณการหาผลเฉลยเฉพาะด้วยโปรแกรม Visual Basic

ในหัวข้อนี้จะอธิบายขั้นตอนการเขียนโปรแกรมคำนวณการหาผลเฉลยเฉพาะ

5.1.1 การสร้างหน้าต่างโปรแกรม

สร้างหน้าต่างโปรแกรมขึ้นมาดังต่อไปนี้

การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = (P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 + P_5 x^5) \sin \alpha x + (Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 + Q_5 x^5) \cos \alpha x$$

$a_0 =$ $a_1 =$ $a_2 =$ $a_3 =$ $a_4 =$ $P_0 =$ $P_1 =$
 $P_2 =$ $P_3 =$ $P_4 =$ $P_5 =$ $Q_0 =$ $Q_1 =$
 $Q_2 =$ $Q_3 =$ $Q_4 =$ $Q_5 =$ $\alpha =$

ผลเฉลยเฉพาะของสมการคือ

$y = [c_0 + c_1 x + c_2 x^2 + c_3 x^3 + c_4 x^4 + c_5 x^5] \sin x$
 $+ [d_0 + d_1 x + d_2 x^2 + d_3 x^3 + d_4 x^4 + d_5 x^5] \cos x$

รูปภาพที่ 5.1

5.1.2 การเขียน Code คำนวณโปรแกรม

Code คำสั่งป้องกันการไม่กรอกค่าตัวแปร

```

If a0.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า a0", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf a1.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า a1", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf a2.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า a2", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf a3.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า a3", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf a4.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า a4", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf P0.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P0", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub
ElseIf P1.Text = "" Then
    MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P1", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
    Exit Sub

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

ElseIf P2.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P2", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf P3.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P3", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf P4.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P4", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf P5.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า P5", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q0.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q0", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q1.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q1", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q2.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q2", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q3.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q3", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q4.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q4", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf Q5.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Q5", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
ElseIf LPh.Text = "" Then
:   MessageBox.Show("กรุณาใส่ค่า Alpha", "คำเตือน", MessageBoxButtons.OK, MessageBoxIcon.Error)
:   Exit Sub
End If

```

ประกาศตัวแปร

Dim b0 As Double	b0 = a0.Text
Dim b1 As Double	b1 = a1.Text
Dim b2 As Double	b2 = a2.Text
Dim b3 As Double	b3 = a3.Text
Dim b4 As Double	b4 = a4.Text
Dim b5 As Double	b5 = P0.Text
Dim b6 As Double	b6 = P1.Text
Dim b7 As Double	b7 = P2.Text
Dim b8 As Double	b8 = P3.Text
Dim b9 As Double	b9 = P4.Text
Dim b10 As Double	b10 = P5.Text
Dim b13 As Double	b13 = Q0.Text
Dim b14 As Double	b14 = Q1.Text
Dim b15 As Double	b15 = Q2.Text
Dim b16 As Double	b16 = Q3.Text
Dim b17 As Double	b17 = Q4.Text
Dim b18 As Double	b18 = Q5.Text
Dim b21 As Double	b21 = LPh.Text

Code คำสั่งการหาผลเฉลยเฉพาะ

```
D5.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b18 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b10) / ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
```

```
Dim b26 As Double
```

```
b26 = D5.Text
```

```
C5.Text = FormatNumber((b10 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b26) / (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)
```

```
Dim b27 As Double
```

```
b27 = C5.Text
```

```
D4.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b17 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b9 + 5 * b27 * ((b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) - 5 * b26 * ((2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4))) / ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
```

```
Dim b28 As Double
```

```
b28 = D4.Text
```

```
C4.Text = FormatNumber((b9 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b28 + 5 * (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * b26 - 5 * (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * b27) / (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)
```

```
Dim b29 As Double
```

```
b29 = C4.Text
```

```
D3.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b16 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b8 + 4 * b29 * ((b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) + b27 * ((20 * b2 - 120 * b4 * b21 ^ 4) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - 60 * b3 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) - 4 * b28 * ((2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) - b26 * (60 * b3 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (20 * b2 - 120 * b4 * b21 ^ 2) * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4))) / ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
```

```
Dim b30 As Double
```

```
b30 = D3.Text
```

```
C3.Text = FormatNumber((b8 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b30 + 4 * b28 * (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) + 60 * b3 * b21 * b26 - 4 * (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * b29 - 20 * (b2 - 6 * b4 * b21 ^ 4) * b27) / (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)
```

```
Dim b31 As Double
```

```
b31 = C3.Text
```

```
D2.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b15 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b7 + 3 * b31 * ((b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) + b29 * ((12 * b2 - 72 * b4 * b21 ^ 4) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - 36 * b3 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + b27 * (60 * b3 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - 240 * b4 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) - 3 * b30 * ((2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) - b28 * (36 * b3 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (12 * b2 * b21 - 72 * b4 * b21 ^ 2) * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) - b26 * (240 * b4 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + 60 * b3 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)))
```

```

/ ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
Dim b32 As Double
b32 = D2.Text
C2.Text = FormatNumber(((b7 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b32 + 3 * b30 * (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3)
+ 36 * b3 * b21 * b28 + 240 * b4 * b21 * b26 - 3 * (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 3) * b31
- 12 * (b2 - 6 * b4 * b21 ^ 4) * b29 - 60 * b3 * b27) / (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)
Dim b33 As Double
b33 = C2.Text
D1.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b14 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b6
+ 2 * b33 * ((b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3)
* (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + b31 * ((6 * b2 - 36 * b4 * b21 ^ 4) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
- 18 * b3 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + b29 * (24 * b3 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
- 96 * b4 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + 120 * b4 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b27
- 2 * b32 * ((2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2)
* (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) - b30 * (18 * b3 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
+ (6 * b2 - 36 * b4 * b21 ^ 2) * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4))
- b28 * (96 * b4 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + 24 * b3 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4))
- 120 * b4 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) * b26)
/ ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
Dim b34 As Double
b34 = D1.Text
C1.Text = FormatNumber(((b6 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b34 + 2 * b32 * (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3)
+ 18 * b3 * b21 * b30 + 96 * b4 * b21 * b28 - 2 * (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 3) * b33
- 6 * (b2 - 6 * b4 * b21 ^ 4) * b31 - 24 * b3 * b29 - 120 * b4 * b27) / (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)
Dim b35 As Double
b35 = C1.Text
D0.Text = FormatNumber(((b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4) * b13 - (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b5
+ b35 * ((b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) - (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3)
* (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) + b33 * ((2 * b2 - 12 * b4 * b21 ^ 4) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
- 6 * b3 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + b31 * (6 * b3 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
- 24 * b4 * b21 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4)) + 24 * b4 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b29
- b34 * ((2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3) * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 2)
* (b0 - (b2 * b21 ^ 2) + b4 * b21 ^ 4)) - b32 * (6 * b3 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3)
+ (2 * b2 - 12 * b4 * b21 ^ 2) * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4))
- b30 * (24 * b4 * b21 * (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) + 6 * b3 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4))
- 24 * b4 * (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) * b28)
/ ((b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4) ^ 2 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) ^ 2), 4)
Dim b36 As Double
b36 = D0.Text
C0.Text = FormatNumber(((b5 + (b1 * b21 - b3 * b21 ^ 3) * b36 + b34 * (2 * b2 * b21 - 4 * b4 * b21 ^ 3)
+ 6 * b3 * b21 * b32 + 24 * b4 * b21 * b30 - (b1 - 3 * b3 * b21 ^ 3) * b35
- 2 * (b2 - 6 * b4 * b21 ^ 4) * b33 - 6 * b3 * b31 - 24 * b4 * b29)
/ (b0 - b2 * b21 ^ 2 + b4 * b21 ^ 4), 4)

```

```
Dim b37 As Double
b37 = LPh.Text
L1.Text = b37
L2.Text = b37
```

5.1.3 การเขียน Code ล้างหน้าต่างโปรแกรม

Clear

```
a0.Text = ""
a1.Text = ""
a2.Text = ""
a3.Text = ""
a4.Text = ""
P0.Text = ""
P1.Text = ""
P2.Text = ""
P3.Text = ""
P4.Text = ""
P5.Text = ""
Q0.Text = ""
Q1.Text = ""
Q2.Text = ""
Q3.Text = ""
Q4.Text = ""
Q5.Text = ""
C0.Text = ""
D0.Text = ""
D1.Text = ""
D2.Text = ""
D3.Text = ""
D4.Text = ""
D5.Text = ""
L1.Text = ""
L2.Text = ""
LPh.Text = ""
```

5.1.4 การเขียน Code ปิดโปรแกรม

Exit

```
Me.Close()
```

ตัวอย่าง 5.1

จากตัวอย่าง 4.2

$$y^{(4)} - 13y'' + 36y = x\sin x + \cos x$$

จะได้

$a_0 = 36, a_1 = 0, a_2 = -13, a_3 = 0, a_4 = 1, P_0 = 0, P_1 = 1, Q_0 = 1, Q_1 = 0, \alpha = 1, n = 1$
นำสัมประสิทธิ์ไปแทนในโปรแกรม

การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = (P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 + P_5 x^5) \sin \alpha x + (Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 + Q_5 x^5) \cos \alpha x$$

$a_0 = 36$ $a_1 = 0$ $a_2 = -13$ $a_3 = 0$ $a_4 = 1$ $P_0 = 0$ $P_1 = 1$
 $P_2 = 0$ $P_3 = 0$ $P_4 = 0$ $P_5 = 0$ $Q_0 = 1$ $Q_1 = 0$
 $Q_2 = 0$ $Q_3 = 0$ $Q_4 = 0$ $Q_5 = 0$ $\alpha = 1$

ผลเฉลยเฉพาะของสมการคือ

$$y = \begin{bmatrix} 0.0000 & + & 0.0200 & x^1 + & 0.0000 & x^2 + & 0.0000 & x^3 + & 0.0000 & x^4 + & 0.0000 & x^5 \end{bmatrix} \sin 1 x$$

$$\begin{bmatrix} 0.0320 & + & 0.0000 & x^1 + & 0.0000 & x^2 + & 0.0000 & x^3 + & 0.0000 & x^4 + & 0.0000 & x^5 \end{bmatrix} \cos 1 x$$

รูปภาพที่ 5.2

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยเฉพาะ $y = 0.02x\sin x + 0.032\cos x$ ซึ่งเท่ากับคำตอบของตัวอย่าง 4.2

ตัวอย่าง 5.2

จากตัวอย่าง 4.3

$$y^{(4)} - 3y''' - 12y'' + 52y' - 48y = (2x^2 + x^3 - 2x^5)\sin x$$

$$a_0 = -48, a_1 = 52, a_2 = -12, a_3 = -3, a_4 = 1, P_0 = 0, P_1 = 0, P_2 = 2, P_3 = 1, P_4 = 0, P_5 = -2, Q_0 = 0, Q_1 = 0, Q_2 = 0, Q_3 = 0, Q_4 = 0, Q_5 = 0, n = 5$$

นำสัมประสิทธิ์ไปแทนในโปรแกรม

การหาผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = (P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 + P_5 x^5) \sin \alpha x + (Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 + Q_5 x^5) \cos \alpha x$$

$a_0 = -48$ $a_1 = 52$ $a_2 = -12$ $a_3 = -3$ $a_4 = 1$ $P_0 = 0$ $P_1 = 0$
 $P_2 = 2$ $P_3 = 1$ $P_4 = 0$ $P_5 = -2$ $Q_0 = 0$ $Q_1 = 0$
 $Q_2 = 0$ $Q_3 = 0$ $Q_4 = 0$ $Q_5 = 0$ $\alpha = 1$

ผลเฉลยเฉพาะของสมการคือ

$$y = \left[\begin{array}{cccccc} -0.5577 & + & -1.0639 & x^1 + & -0.7560 & x^2 + & -0.2175 & x^3 + & 0.0015 & x^4 + & 0.0164 & x^5 \end{array} \right] \sin 1 x$$

$$\left[\begin{array}{cccccc} -0.2235 & + & 0.1032 & x^1 + & 0.4998 & x^2 + & 0.4123 & x^3 + & 0.1578 & x^4 + & 0.0259 & x^5 \end{array} \right] \cos 1 x$$

รูปภาพที่ 5.3

ดังนั้น จะได้ผลเฉลยเฉพาะ

$$y = (-0.5577 - 1.0639x - 0.756x^2 - 0.2175x^3 - 0.0015x^4 + 0.0164x^5)\sin x + (-0.2235 + 0.1032x + 0.4998x^2 + 0.4123x^3 + 0.1578x^4 + 0.0259x^5)\cos x$$

ซึ่งเท่ากับคำตอบของตัวอย่าง 4.3

บทที่ 6

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะของปัญหาพิเศษนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปผลการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนา ซึ่งมีดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการดำเนินงาน

ได้สูตรการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ เมื่อ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

6.1.1 ได้โปรแกรมการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ เมื่อ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณาเมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i; (l = 0, 1, 2, \dots, 5), g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i; (k = 0, 1, 2, \dots, 5)$$

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ควรศึกษาวิธีการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ด้วยวิธีอื่นๆมาก่อน

6.2.2 สำหรับผู้ใช้สูตรการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่ ควรศึกษาและทำความเข้าใจสูตรก่อนใช้เสมอ

6.3 แนวทางการพัฒนา

6.3.1 พัฒนาสูตรการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่จากอันดับ 4 ไปจนถึงอันดับ n โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ เมื่อ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

6.3.2 พัฒนาโปรแกรมการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่จากอันดับ 4 ไปจนถึงอันดับ n โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ เมื่อ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

6.3.3 พัฒนาสูตรการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ n ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่โดยที่ฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $e^{\beta}(\sin \alpha x + \cos \alpha x)$ ที่อยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

$$\sum_{i=0}^n a_i y^{(i)} = e^{\beta}(\sin \alpha x + \cos \alpha x)$$

เมื่อ α, β คือค่าคงที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2561, จาก http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~tdumrong/2301312/file_sheet_2555_2nd/312ch01_2555_2nd.pdf
- [2] สมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับหนึ่ง. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://158.10822.9/suchai/417267/order1.pdf>
- [3] เมทริกซ์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://staff.informatics.buu.ac.th/~bencha/886204/Ch1Matrix.pdf>
- [4] matrix Toeplitz. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2561, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Toeplitz_matrix
- [5] พัชรินทร์ เหมโชติ. (2555). การเทียบสัมประสิทธิ์ของสมการอันดับ 2. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มินิเซอร์วิส ซัพพลาย.
- [6] On particular solution of ordinary differential equation with constant coefficients, จาก <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0096300313000210>

Appendix

- วิธีการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 2 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือมีอยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$

ตัวอย่าง 1

$$a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^2 P_i x^i$$
$$g(x) = \sum_{i=0}^2 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm \alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำให้

$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax$ เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

เนื่องจาก

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax$$

$$y' = \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2)\cos ax + (C_1 + 2C_2x)\sin ax$$

$$- \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2)\sin ax + (D_1 + 2D_2x)\cos ax$$

$$y'' = -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x)\cos ax$$

$$+ (2C_2)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax$$

$$- 2\alpha(D_1 + 2D_2x)\sin ax + (2D_2)\cos ax$$

ดังนั้น

$$\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)} = a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax] + (2D_2x)\cos ax$$

$$+ a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2)\cos ax + (C_1 + 2C_2x)\sin ax - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2)\sin ax$$

$$+ (D_1 + 2D_2x)\cos ax] + a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x)\cos ax$$

$$+ (2C_2)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax - 2\alpha(D_1 + 2D_2x)\sin ax + (2D_2)\cos ax]$$

จะได้

$$\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)} = [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + a_1C_1 + 2a_2C_2 - a_1\alpha D_0 - 2a_2\alpha D_1$$

$$+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + 2a_1C_2 - a_1\alpha D_1 - 4a_2\alpha D_2] + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 - a_1\alpha D_2]]\sin ax$$

$$+ [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + a_1\alpha C_0 + 2a_2\alpha C_1$$

$$+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2] + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + a_1\alpha C_2]]\cos ax$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)} = f(x) \sin \alpha x + g(x) \cos \alpha x$$

จะได้ว่า

$$f(x) = [(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + a_1 C_1 + 2a_2 C_2 - a_1 \alpha D_0 - 2a_2 \alpha D_1] \\ + x[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + 2a_1 C_2 - a_1 \alpha D_1 - 4a_2 \alpha D_2] + x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 - a_1 \alpha D_2]$$

$$g(x) = [(a_0 - a_2 \alpha^2)D_0 + a_1 D_1 + 2a_2 D_2 + a_1 \alpha C_0 + 2a_2 \alpha C_1] \\ + x[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_1 + 2a_1 D_2 + a_1 \alpha C_1 + 4a_2 \alpha C_2] + x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_2 + a_1 \alpha C_2]$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^2 P_i x^i = P_0 + P_1 x + P_2 x^2$$

$$= [(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + a_1 C_1 + 2a_2 C_2 - a_1 \alpha D_0 - 2a_2 \alpha D_1] \\ + x[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + 2a_1 C_2 - a_1 \alpha D_1 - 4a_2 \alpha D_2] + x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 - a_1 \alpha D_2]$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + a_1 C_1 + 2a_2 C_2 - a_1 \alpha D_0 - 2a_2 \alpha D_1 = P_0 \quad (1)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + 2a_1 C_2 - a_1 \alpha D_1 - 4a_2 \alpha D_2 = P_1 \quad (2)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 - a_1 \alpha D_2 = P_2 \quad (3)$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{P_2 + a_1 \alpha D_2}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{P_1 - 2a_1 C_2 + a_1 \alpha D_1 + 4a_2 \alpha D_2}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{P_0 - a_1 C_1 - 2a_2 C_2 + a_1 \alpha D_0 + 2a_2 \alpha D_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$g(x) = \sum_{i=0}^2 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2$$

$$= [(a_0 - a_2 \alpha^2)D_0 + a_1 D_1 + 2a_2 D_2 + a_1 \alpha C_0 + 2a_2 \alpha C_1] \\ + x[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_1 + 2a_1 D_2 + a_1 \alpha C_1 + 4a_2 \alpha C_2] + x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_2 + a_1 \alpha C_2]$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)D_0 + a_1 D_1 + 2a_2 D_2 + a_1 \alpha C_0 + 2a_2 \alpha C_1 = Q_0 \quad (4)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2 = Q_1 \quad (5)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + a_1\alpha C_2 = Q_2 \quad (6)$$

แทน C_2 ใน (6) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (a_1\alpha) \frac{P_2 + a_1\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_2$$

$$D_2 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2)Q - (a_1\alpha)P_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_1 ใน (5) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 4a_2\alpha C_2 + (a_1\alpha) \frac{P_1 - 2a_1C_2 + a_1\alpha D_1 + 4a_2\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_1$$

$$D_1 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_1 - (a_1\alpha)P_1 + [2a_1(a_1\alpha) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \right) - [4a_2\alpha(a_1\alpha) + 2a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_0 ใน (4) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + 2a_2\alpha C_1 + (a_1\alpha)C_0 \frac{(P_0 - a_1C_1 - 2a_2C_2 + a_1\alpha D_0 + 2a_2\alpha D_1)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_0$$

$$D_0 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_0 - (a_1\alpha)P_0 + [2a_1(a_1\alpha) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 + 2a_2(a_1\alpha)C_2 \right) - [2a_2\alpha(a_1\alpha) + a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 - 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^2 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^2 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา อยู่ในรูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2)\cos ax$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{B_0 - a_1C_1 - 2a_2C_2 + a_1\alpha D_0 + 2a_2\alpha D_1}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_1 = \frac{B_1 - 2a_1C_2 + a_1\alpha D_1 + 4a_2\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_2 = \frac{B_2 + a_1\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$D_0 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)E_0 - (a_1\alpha)B_0 + [2a_1(a_1\alpha) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 + 2a_2(a_1\alpha)C_2 \right.}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

$$\left. - [2a_2\alpha(a_1\alpha) + a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 - 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 \right)$$

$$D_1 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)E_1 - (a_1\alpha)B_1 + [2a_1(a_1\alpha) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \right.}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

$$\left. - [4a_2\alpha(a_1\alpha) + 2a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 \right)$$

$$D_2 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2)E_2 - (a_1\alpha)B_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

ตัวอย่าง 2

$$a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^4 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^4 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำ ให้

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

เนื่องจาก

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax$$

$$y' = \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax$$

$$- \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos ax$$

$$y'' = -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos ax$$

$$+ (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax$$

$$- 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos ax$$

$$\text{ดังนั้น}$$

$$\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)}$$

$$= a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax]$$

$$+ a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned}
& -\alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin\alpha x + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos\alpha x \\
& + a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin\alpha x + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos\alpha x \\
& + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin\alpha x - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos\alpha x \\
& - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin\alpha x + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos\alpha x]
\end{aligned}$$

จะได้

$$\begin{aligned}
\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)} &= [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + a_1C_1 + 2a_2C_2 - a_1\alpha D_0 - 2a_2\alpha D_1] \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + 2a_1C_2 + 6a_2C_3 - a_1\alpha D_1 - 4a_2\alpha D_2] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + 3a_1C_3 + 12a_2C_4 - a_1\alpha D_2 - 6a_2\alpha D_3] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + 4a_1C_4 - a_1\alpha D_3 - 8a_2\alpha D_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)C_4 - a_1\alpha D_4] \sin\alpha x \\
&+ [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + a_1\alpha C_0 + 2a_2\alpha C_1 \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 6a_2D_3 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + 3a_1D_3 + 12a_2D_4 + a_1\alpha C_2 + 6a_2\alpha C_3] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + 4a_1D_4 + a_1\alpha C_3 + 8a_2\alpha C_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + a_1\alpha C_4] \cos\alpha x
\end{aligned}$$

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^2 a_i y^{(i)} = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned}
f(x) &= [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + a_1C_1 + 2a_2C_2 - a_1\alpha D_0 - 2a_2\alpha D_1] \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + 2a_1C_2 + 6a_2C_3 - a_1\alpha D_1 - 4a_2\alpha D_2] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + 3a_1C_3 + 12a_2C_4 - a_1\alpha D_2 - 6a_2\alpha D_3] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + 4a_1C_4 - a_1\alpha D_3 - 8a_2\alpha D_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)C_4 - a_1\alpha D_4] \\
g(x) &= [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + a_1\alpha C_0 + 2a_2\alpha C_1] \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 6a_2D_3 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + 3a_1D_3 + 12a_2D_4 + a_1\alpha C_2 + 6a_2\alpha C_3] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + 4a_1D_4 + a_1\alpha C_3 + 8a_2\alpha C_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + a_1\alpha C_4]
\end{aligned}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^4 P_i x^i = P_0 + P_1x + P_2x^2 + P_3x^3 + P_4x^4$$

$$\begin{aligned}
&= [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + a_1C_1 + 2a_2C_2 - a_1\alpha D_0 - 2a_2\alpha D_1] \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + 2a_1C_2 + 6a_2C_3 - a_1\alpha D_1 - 4a_2\alpha D_2] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + 3a_1C_3 + 12a_2C_4 - a_1\alpha D_2 - 6a_2\alpha D_3] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + 4a_1C_4 - a_1\alpha D_3 - 8a_2\alpha D_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)C_4 - a_1\alpha D_4]
\end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + a_1C_1 + 2a_2C_2 - a_1\alpha D_0 - 2a_2\alpha D_1 = P_0 \quad (1)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + 2a_1C_2 + 6a_2C_3 - a_1\alpha D_1 - 4a_2\alpha D_2 = P_1 \quad (2)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + 3a_1C_3 + 12a_2C_4 - a_1\alpha D_2 - 6a_2\alpha D_3 = P_2 \quad (3)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + 4a_1C_4 - a_1\alpha D_3 - 8a_2\alpha D_4 = P_3 \quad (4)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)C_4 - a_1\alpha D_4 = P_4 \quad (5)$$

จาก (5) จะได้

$$C_4 = \frac{P_4 + a_1\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (4) จะได้

$$C_3 = \frac{P_3 - 4a_1C_4 + a_1\alpha D_3 + 8a_2\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{P_2 - 3a_1C_3 - 12a_2C_4 + a_1\alpha D_2 + 6a_2\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{P_1 - 2a_1C_2 - 6a_2C_3 + a_1\alpha D_1 + 4a_2\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{P_0 - a_1C_1 - 2a_2C_2 + a_1\alpha D_0 + 2a_2\alpha D_1}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} g(x) &= \sum_{i=0}^4 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 \\ &= [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + a_1\alpha C_0 + 2a_2\alpha C_1] \\ &+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 6a_2D_3 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + 3a_1D_3 + 12a_2D_4 + a_1\alpha C_2 + 6a_2\alpha C_3] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + 4a_1D_4 + a_1\alpha C_3 + 8a_2\alpha C_4] + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + a_1\alpha C_4] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + a_1\alpha C_0 + 2a_2\alpha C_1 = Q_0 \quad (6)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 6a_2D_3 + a_1\alpha C_1 + 4a_2\alpha C_2 = Q_1 \quad (7)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + 3a_1D_3 + 12a_2D_4 + a_1\alpha C_2 + 6a_2\alpha C_3 = Q_2 \quad (8)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + 4a_1D_4 + a_1\alpha C_3 + 8a_2\alpha C_4 = Q_3 \quad (9)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + a_1\alpha C_4 = Q_4 \quad (10)$$

แทน C_4 ใน (10) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha) \frac{P_4 + a_1\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_4$$

$$D_4 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2)Q_4 - (a_1\alpha)P_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_3 ใน (9) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + 4a_1D_4 + 8a_2\alpha C_4 + (a_1\alpha) \frac{P_3 - 4a_1C_4 + a_1\alpha D_3 + 8a_2\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_3$$

$$D_3 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_3 - (a_1\alpha)P_4 + [4a_1(a_1\alpha) - 8a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_4 \right) - [8a_2\alpha(a_1\alpha) + 4a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_2 ใน (8) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + 3a_1D_3 + 12a_2D_4 + 6a_2\alpha C_3$$

$$+ (a_1\alpha) \frac{P_2 - 3a_1C_3 - 12a_2C_4 + a_1\alpha D_2 + 6a_2\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_2$$

$$D_2 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_2 - (a_1\alpha)P_2 + [3a_1(a_1\alpha) - 6a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 + 12a_2(a_1\alpha)C_4 \right) - [6a_2\alpha(a_1\alpha) + 3a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 - 12a_2(a_0 - a_2\alpha^2)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_1 ใน (7) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + 2a_1D_2 + 6a_2D_3 + 4a_2\alpha C_2$$

$$+ (a_1\alpha) \frac{P_1 - 2a_1C_2 - 6a_2C_3 + a_1\alpha D_1 + 4a_2\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_1$$

$$D_1 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_1 - (a_1\alpha)P_1 + [2a_1(a_1\alpha) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 + 6a_2(a_1\alpha)C_3 \right) - [4a_2\alpha(a_1\alpha) + 2a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 - 6a_2(a_0 - a_2\alpha^2)D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

แทน C_0 ใน (6) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + a_1D_1 + 2a_2D_2 + 2a_2\alpha C_1$$

$$+ (a_1\alpha) \frac{P_0 - a_1C_1 - 2a_2C_2 + a_1\alpha D_0 + 2a_2\alpha D_1}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_0$$

$$D_0 = \frac{\left((a_0 - a_2\alpha^2)Q_0 - (a_1\alpha)P_0 + [a_1(a_1\alpha) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 + 2a_2(a_1\alpha)C_2 \right) - [2a_2\alpha(a_1\alpha) + a_1(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 - 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^4 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^4 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_1$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา อยู่ใน
รูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax$$

$$C_0 = \frac{B_0 - a_1 C_1 - 2a_2 C_2 + a_1 \alpha D_0 + 2a_2 \alpha D_1}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

$$C_1 = \frac{B_1 - 2a_1 C_2 - 6a_2 C_3 + a_1 \alpha D_1 + 4a_2 \alpha D_2}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

$$C_2 = \frac{B_2 - 3a_1 C_3 - 12a_2 C_4 + a_1 \alpha D_2 + 6a_2 \alpha D_3}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

$$C_3 = \frac{B_3 - 4a_1 C_4 + a_1 \alpha D_3 + 8a_2 \alpha D_4}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

$$C_4 = \frac{B_4 + a_1 \alpha D_4}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

$$D_0 = \frac{\left((a_0 - a_2 \alpha^2) E_0 - (a_1 \alpha) B_0 + [a_1(a_1 \alpha) - 2a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)] C_1 + 2a_2(a_1 \alpha) C_2 \right) - [2a_2 \alpha(a_1 \alpha) + a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)] D_1 - 2a_2(a_0 - a_2 \alpha^2) D_2}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2}$$

$$D_1 = \frac{\left((a_0 - a_2 \alpha^2) E_1 - (a_1 \alpha) B_1 + [2a_1(a_1 \alpha) - 4a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)] C_2 + 6a_2(a_1 \alpha) C_3 \right) - [4a_2 \alpha(a_1 \alpha) + 2a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)] D_2 - 6a_2(a_0 - a_2 \alpha^2) D_3}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2}$$

$$D_2 = \frac{\left((a_0 - a_2 \alpha^2) E_2 - (a_1 \alpha) B_2 + [3a_1(a_1 \alpha) - 6a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)] C_3 + 12a_2(a_1 \alpha) C_4 \right) - [6a_2 \alpha(a_1 \alpha) + 3a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)] D_3 - 12a_2(a_0 - a_2 \alpha^2) D_4}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2}$$

$$D_3 = \frac{\left((a_0 - a_2 \alpha^2) E_3 - (a_1 \alpha) B_3 + [4a_1(a_1 \alpha) - 8a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)] C_4 \right) - [8a_2 \alpha(a_1 \alpha) + 4a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)] D_4}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2}$$

$$D_4 = \frac{(a_0 - a_2 \alpha^2) E_4 - (a_1 \alpha) B_4}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 สามารถสรุปได้ว่าการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 2 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$ เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา เมื่อ $n = \max(l, k)$

ดังนั้นจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ อยู่ในรูปแบบ

$$y = \frac{(\sum_{i=0}^{n-2} C_i + C_{n-1} + C_n)}{(a_0 - a_2 \alpha^2)} \sin \alpha x + \frac{(\sum_{i=0}^{n-2} D_i + D_{n-1} + D_n)}{(a_0 - a_2 \alpha^2)^2 + (a_1 \alpha)^2} \cos \alpha x$$

เมื่อ

$$C_i = B_i + a_1 \alpha D_i + 2(i+1)a_2 \alpha D_{i+1} - (i+1)a_1 C_{i+1} - (i+1)(i+2)a_2 C_{i+2}$$

$$C_{n-1} = B_{n-1} + a_1 \alpha D_{n-1} + 2na_2 \alpha D_n - na_1 C_n$$

$$C_n = B_n + a_1 \alpha D_n$$

$$D_i = (a_0 - a_2 \alpha^2)E_i - a_1 \alpha B_i + (i+1)[a_1^2 \alpha - 2a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)]C_{i+1} - (i+1)[2a_1 a_2 \alpha^2 + a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)]D_{i+1} + (i+1)(i+2)[a_1 a_2 \alpha]C_{i+2} - (i+1)(i+2)[a_2(a_0 - a_2 \alpha^2)]D_{i+2}$$

$$D_{n-1} = (a_0 - a_2 \alpha^2)E_{n-1} - a_1 \alpha B_{n-1} + (n-1)[a_1^2 \alpha - 2a_2 \alpha(a_0 - a_2 \alpha^2)]C_{n-1} - (n-1)[2a_1 a_2 \alpha^2 + a_1(a_0 - a_2 \alpha^2)]D_{n-1}$$

$$D_n = (a_0 - a_2 \alpha^2)E_n - a_1 \alpha B_n$$

- วิธีการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 3 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$

ตัวอย่าง 3

$$a_3 y''' + a_2 y'' + a_1 y' + a_0 y = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^3 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^3 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำ ให้

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos ax$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

เนื่องจาก

$$\begin{aligned} y &= (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos ax \\ y' &= \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\sin ax \\ &\quad - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\cos ax \\ y'' &= -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\cos ax \\ &\quad + (2C_2 + 6C_3x)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos ax \\ &\quad - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x)\cos ax \\ y''' &= -\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\sin ax \\ &\quad + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x)\cos ax + (6C_3)\sin ax \\ &\quad + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\cos ax \\ &\quad - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x)\sin ax + (6D_3)\cos ax \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} &= a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos ax] \\ &+ a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\sin ax \\ &\quad - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\cos ax] \\ &+ a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\cos ax \\ &\quad + (2C_2 + 6C_3x)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos ax \\ &\quad - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x)\cos ax] \\ &+ a_3[-\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2)\sin ax \\ &\quad + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x)\cos ax + (6C_3)\sin ax + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\sin ax \\ &\quad - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2)\cos ax - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x)\sin ax + (6D_3)\cos ax] \end{aligned}$$

จะได้

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} &= [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + 2a_2C_2 + 6a_3C_3 \\ &\quad + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 - 2a_2\alpha D_1 - 6a_3\alpha D_2 \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + 6a_2C_3 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 - 4a_2\alpha D_2 - 18a_3\alpha D_3] \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 - 6a_2\alpha D_3] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3]]\sin ax \\ &+ [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2] \\ &+ x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 \\ &\quad + 18a_3\alpha C_3] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3]]\cos ax \end{aligned}$$

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} = f(x) \sin ax + g(x) \cos ax$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} f(x) &= [(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 \\ &+ (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_0 - 2a_2 \alpha D_1 + 6a_3 \alpha D_2] \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2)C_2 + 6a_2 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_1 - 4a_2 \alpha D_2 \\ &+ 18a_3 \alpha D_3] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_2 - 6a_2 \alpha D_3] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_3] \\ g(x) &= [(a_0 - a_2 \alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)D_1 + 2a_2 D_2 + 6a_3 D_3 \\ &+ (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)C_0 + 2a_2 \alpha C_1 + 6a_3 \alpha C_2] \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2)D_2 + 6a_2 D_3 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)C_1 + 4a_2 \alpha C_2 \\ &+ 18a_3 \alpha C_3] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2)D_3 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)C_2 + 6a_2 \alpha C_3] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2)D_3 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)C_3] \end{aligned}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} f(x) &= \sum_{i=0}^3 P_i x^i = P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 \\ &= [(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 \\ &+ (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_0 - 2a_2 \alpha D_1 + 6a_3 \alpha D_2] \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2)C_2 + 6a_2 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_1 - 4a_2 \alpha D_2 \\ &+ 18a_3 \alpha D_3] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_2 - 6a_2 \alpha D_3] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_3] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2)C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_0 - 2a_2 \alpha D_1 - 6a_3 \alpha D_2 = P_0 \quad (1)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2)C_2 + 6a_2 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_1 - 4a_2 \alpha D_2 - 18a_3 \alpha D_3 = P_1 \quad (2)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_2 - 6a_2 \alpha D_3 = P_2 \quad (3)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2)C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha)D_3 = P_3 \quad (4)$$

จาก (4) จะได้

$$C_3 = \frac{P_3 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3)D_3}{(a_0 - a_2 \alpha^2)}$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} g(x) &= \sum_{i=0}^3 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 \\ &= [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2] \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 \\ &\quad + 18a_3\alpha C_3] \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2 = Q_0 \quad (5)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3 = Q_1 \quad (6)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3 = Q_2 \quad (7)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 = Q_3 \quad (8)$$

แทน C_3 แทนใน (8) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{P_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_3$$

$$D_3 = \frac{Q_3(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_2 แทนใน (7) จะได้

$$\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + 6a_2\alpha C_3 \\ &+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_2 \end{aligned}$$

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ +[(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ -[6a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_1 แทนใน (6) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\begin{pmatrix} P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 \\ + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_1$$

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ +[(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \\ +[6a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ -[4a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 \\ -[18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_0 แทนใน (5) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\begin{pmatrix} P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 \\ + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_0$$

$$D_0 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ +[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 \\ +[2a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 + 6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 \\ -[2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 \\ -[6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_3y'''' + a_2y''' + a_1y'' + a_0y = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^3 B_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^3 E_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา
อยู่ในรูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3)\sin\alpha x + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_1 = \frac{P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_2 = \frac{P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_3 = \frac{P_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$D_0 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ + [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 \\ + [2a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 + 6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 \\ - [2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 \\ - [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ + [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \\ + [6a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ - [4a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 \\ - [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ + [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ - [6a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_3 = \frac{Q_3(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ตัวอย่าง 4

$$a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^5 B_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^5 E_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำ ให้

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos ax$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

เนื่องจาก

$$\begin{aligned} y &= (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos ax \\ y' &= \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\sin ax \\ &\quad - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\cos ax \\ y'' &= -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\cos ax \\ &\quad + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos ax \\ &\quad - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3)\cos ax \\ y''' &= -\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\sin ax \\ &\quad + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3)\cos ax + (6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2)\sin ax \\ &\quad + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\cos ax \\ &\quad - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3)\sin ax + (6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2)\cos ax \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} &= a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin ax \\ &\quad + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos ax] \\ &\quad + a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\sin ax \\ &\quad - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\cos ax] \\ &\quad + a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\cos ax \\ &\quad + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos ax \\ &\quad - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3)\cos ax] \\ &\quad + a_3[-\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4)\sin ax \\ &\quad + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3)\cos ax + (6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2)\sin ax \\ &\quad + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4)\cos ax \\ &\quad - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3)\sin ax + (6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2)\cos ax] \end{aligned}$$

จะได้

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} &= [(a_0 - a_2\alpha^2)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + 2a_2C_2 + 6a_3C_3 \\ &\quad + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 - 2a_2\alpha D_1 - 6a_3\alpha D_2] \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + 6a_2C_3 + 24a_3C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 - 4a_2\alpha D_2 - 18a_3\alpha D_3 \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + 12a_2C_4 + 60a_3C_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 - 6a_2\alpha D_3 - 36a_3\alpha D_4] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + 20a_2C_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 - 8a_2\alpha D_4 - 60a_3\alpha D_5] \\ &\quad + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)C_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 - 10a_2\alpha D_5] \\ &\quad + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2)C_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_5]]\sin ax \\ &\quad + [(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2] \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + 24a_3D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3] \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + 12a_2D_4 + 60a_3D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3 + 36a_3\alpha C_4] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + 20a_2D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + 8a_2\alpha C_4 + 60a_3\alpha C_5] \\ &\quad + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + 10a_2\alpha C_5] \\ &\quad + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)C_5]]\cos ax \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^3 a_i y^{(i)} = f(x) \sin \alpha x + g(x) \cos \alpha x$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} f(x) &= (a_0 - a_2 \alpha^2) C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2) C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 \\ &+ (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_0 - 2a_2 \alpha D_1 - 6a_3 \alpha D_2 \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2) C_2 + 6a_2 C_3 + 24a_3 C_4 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_1 - 4a_2 \alpha D_2 - 18a_3 \alpha D_3 \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2) C_3 + 12a_2 C_4 + 60a_3 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_2 - 6a_2 \alpha D_3 - 36a_3 \alpha D_4] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_3 + (4a_1 - 12a_3 \alpha^2) C_4 + 20a_2 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_3 - 8a_2 \alpha D_4 - 60a_3 \alpha D_5] \\ &+ x^4[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_4 + (5a_1 - 15a_3 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_4 - 10a_2 \alpha D_5] \\ &+ x^5[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_5] \\ g(x) &= (a_0 - a_2 \alpha^2) D_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2) D_1 + 2a_2 D_2 + 6a_3 D_3 \\ &+ (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) C_0 + 2a_2 \alpha C_1 + 6a_3 \alpha C_2 \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2) D_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2) D_2 + 6a_2 D_3 + 24a_3 D_4 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) C_1 + 4a_2 \alpha C_2 + 18a_3 \alpha C_3] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2) D_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2) D_3 + 12a_2 D_4 + 60a_3 D_5 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) C_2 + 6a_2 \alpha C_3 + 36a_3 \alpha C_4] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2) D_3 + (4a_1 - 12a_3 \alpha^2) D_4 + 20a_2 D_5 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) C_3 + 8a_2 \alpha C_4 + 60a_3 \alpha C_5] \\ &+ x^4[(a_0 - a_2 \alpha^2) D_4 + (5a_1 - 15a_3 \alpha^2) D_5 + (a_1 \alpha - a_3 \alpha^3) C_4 + 10a_2 \alpha C_5] \\ &+ x^5[(a_0 - a_2 \alpha^2) D_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) C_5] \end{aligned}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} f(x) &= \sum_{i=0}^5 P_i x^i = P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 + P_5 x^5 = \\ &(a_0 - a_2 \alpha^2) C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2) C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_0 - 2a_2 \alpha D_1 - 6a_3 \alpha D_2 \\ &+ x[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2) C_2 + 6a_2 C_3 + 24a_3 C_4 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_1 - 4a_2 \alpha D_2 - 18a_3 \alpha D_3 \\ &+ x^2[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2) C_3 + 12a_2 C_4 + 60a_3 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_2 - 6a_2 \alpha D_3 - 36a_3 \alpha D_4] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_3 + (4a_1 - 12a_3 \alpha^2) C_4 + 20a_2 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_3 - 8a_2 \alpha D_4 - 60a_3 \alpha D_5] \\ &+ x^4[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_4 + (5a_1 - 15a_3 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_4 - 10a_2 \alpha D_5] \\ &+ x^5[(a_0 - a_2 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_5] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_0 + (a_1 - 3a_3 \alpha^2) C_1 + 2a_2 C_2 + 6a_3 C_3 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_0 - 2a_2 \alpha D_1 - 6a_3 \alpha D_2 = P_0 \quad (1)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_1 + (2a_1 - 6a_3 \alpha^2) C_2 + 6a_2 C_3 + 24a_3 C_4 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_1 - 4a_2 \alpha D_2 - 18a_3 \alpha D_3 = P_1 \quad (2)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_2 + (3a_1 - 9a_3 \alpha^2) C_3 + 12a_2 C_4 + 60a_3 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_2 - 6a_2 \alpha D_3 - 36a_3 \alpha D_4 = P_2 \quad (3)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_3 + (4a_1 - 12a_3 \alpha^2) C_4 + 20a_2 C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_3 - 8a_2 \alpha D_4 - 60a_3 \alpha D_5 = P_3 \quad (4)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_4 + (5a_1 - 15a_3 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_4 - 10a_2 \alpha D_5 = P_4 \quad (5)$$

$$(a_0 - a_2 \alpha^2) C_5 + (a_3 \alpha^3 - a_1 \alpha) D_5 = P_5 \quad (6)$$

จาก (6) จะได้

$$C_5 = \frac{P_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (5) จะได้

$$C_4 = \frac{P_4 - (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + 10a_2\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (4) จะได้

$$C_3 = \frac{P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 - 20a_2C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + 8a_2\alpha D_4 + 60a_3\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - 12a_2C_4 - 60a_3C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3 + 36a_3\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 - 24a_3C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} g(x) &= \sum_{i=0}^5 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 + Q_5 x^5 \\ &= (a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2 \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + 24a_3D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3] \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + 12a_2D_4 + 60a_3D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3 + 36a_3\alpha C_4] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + 20a_2D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + 8a_2\alpha C_4 + 60a_3\alpha C_5] \\ &\quad + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + 10a_2\alpha C_5] \\ &\quad + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)C_5] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2 = Q_0 \quad (7)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + 24a_3D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3 = Q_1 \quad (8)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + 12a_2D_4 + 60a_3D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + 6a_2\alpha C_3 + 36a_3\alpha C_4 = Q_2 \quad (9)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + 20a_2D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + 8a_2\alpha C_4 + 60a_3\alpha C_5 = Q_3 \quad (10)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + 10a_2\alpha C_5 = Q_4 \quad (11)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)C_5 = Q_5 \quad (12)$$

แทน C_5 แทนใน(12) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{P_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_5$$

$$D_5 = \frac{Q_5(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_4 แทนใน(11) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + 10a_2\alpha C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{P_4 - (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + 10a_2\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_4$$

$$D_4 = \frac{\left(\begin{array}{l} Q_4(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4 \\ + [(5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 10a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_5 \\ - [10a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_5 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_3 แทนใน(10) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + 20a_2D_5 + 8a_2\alpha C_4 + 60a_3\alpha C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\left(\begin{array}{l} P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 - 20a_2C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 \\ + 8a_2\alpha D_4 + 60a_3\alpha D_5 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_3$$

$$D_3 = \frac{\left(\begin{array}{l} Q_3(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ + [(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 8a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_4 \\ + [20a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 60a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_5 \\ - [8a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_4 \\ - [60a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 20a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_5 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_2 แทนใน(9) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + 12a_2D_4 + 60a_3D_5 + 6a_2\alpha C_3 + 36a_3\alpha C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\left(\begin{array}{l} P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - 12a_2C_4 - 60a_3C_5 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3 + 36a_3\alpha D_4 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_2$$

$$D_2 = \frac{\left(\begin{array}{l} Q_2(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ + [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ + [12a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_4 + 60a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 \\ - [6a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \\ - [36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 12a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_4 - 60a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_1 แทนใน (8) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + 6a_2D_3 + 24a_3D_4 + 4a_2\alpha C_2 + 18a_3\alpha C_3 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\left(\begin{array}{l} P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 - 24a_3C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 \\ + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_1$$

$$D_1 = \frac{\left(\begin{array}{l} Q_1(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ + [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \\ + [6a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 + 24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ - [4a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 \\ - [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 - 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_0 แทนใน (7) จะได้

$$(a_0 - a_2\alpha^2)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + 2a_2D_2 + 6a_3D_3 + 2a_2\alpha C_1 + 6a_3\alpha C_2 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3) \frac{\left(\begin{array}{l} P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 \\ + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} = Q_0$$

$$D_0 = \frac{\left(\begin{array}{l} Q_0(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ + [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 \\ + [2a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 + 6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 \\ - [2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 \\ - [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 \end{array} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^5 P_i x^i \\ g(x) = \sum_{i=0}^5 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

อยู่ในรูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5)\sin\alpha x + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - 2a_2C_2 - 6a_3C_3 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + 2a_2\alpha D_1 + 6a_3\alpha D_2}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_1 = \frac{P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - 6a_2C_3 - 24a_3C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + 4a_2\alpha D_2 + 18a_3\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_2 = \frac{P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - 12a_2C_4 - 60a_3C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + 6a_2\alpha D_3 + 36a_3\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_3 = \frac{P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 - 20a_2C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + 8a_2\alpha D_4 + 60a_3\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_4 = \frac{P_4 - (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + 10a_2\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$C_5 = \frac{P_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)}$$

$$D_0 = \frac{\left(\begin{aligned} &Q_0(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ &+ [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_1 \\ &+ [2a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 + 6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 \\ &- [2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_1 \\ &- [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_3 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_1 = \frac{\left(\begin{aligned} &Q_1(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ &+ [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_2 \\ &+ [6a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 + 24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ &- [4a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_2 \\ &- [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 - 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_2 = \frac{\left(\begin{aligned} &Q_2(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ &+ [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_3 \\ &+ [12a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_4 + 60a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 \\ &- [6a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_3 \\ &- [36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 12a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_4 - 60a_3(a_0 - a_2\alpha^2)D_5 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_3 = \frac{\left(\begin{aligned} &Q_3(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ &+ [(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 8a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_4 \\ &+ [20a_2(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 60a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_5 \\ &- [8a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_4 \\ &- [60a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 20a_2(a_0 - a_2\alpha^2)]D_5 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$D_4 = \frac{\begin{pmatrix} Q_4(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4 \\ + [(5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 10a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_5 \\ - [10a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2)]D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_5 = \frac{Q_5(a_0 - a_2\alpha^2) - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_5}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

จากตัวอย่างที่ 3 และ 4 สามารถสรุปได้ว่าการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 3 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา เมื่อ $n = \max(l, k)$

ดังนั้นจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการในรูปทั่วไป อยู่ในรูปแบบ

$$y = \frac{(\sum_{i=0}^{n-3} C_i + C_{n-2} + C_{n-1} + C_n)}{(a_0 - a_2\alpha^2)} \sin ax + \frac{(\sum_{i=0}^{n-3} D_i + D_{n-2} + D_{n-1} + D_n)}{(a_0 - a_2\alpha^2)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \cos ax$$

เมื่อ

$$C_i = B_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + 2(i+1)a_2\alpha D_{i+1} + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} \\ + (i+1)(3a_3\alpha^3 - a_1)C_{i+1} - (i+1)(i+2)a_2C_{i+2} \\ - (i+1)(i+2)(i+3)a_3C_{i+3}$$

$$C_{n-2} = B_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(3a_3\alpha^3 - a_1)C_{n-1} - (n-1)(n)a_2C_n \\ + 2(n-1)a_2\alpha D_{n-1} + 3(n-1)(n)a_3\alpha D_n$$

$$C_{n-1} = B_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + 2na_2\alpha D_n + (n)(3a_3\alpha^3 - a_1)C_n$$

$$C_n = B_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n$$

และ

$$D_i = (a_0 - a_2\alpha^2)E_i - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_i \\ + (i+1)[(3a_3\alpha^2 - a_1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_{i+1} \\ + (i+2)[(i+1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3)a_2 - 3(i+1)(a_0 - a_2\alpha^2)a_3\alpha]C_{i+2} \\ + (i+1)(i+2)(i+3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3)a_3C_{i+3} \\ - (i+1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2) + 2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3)]D_{i+1} \\ + (i+2)[(i+1)a_2(a_0 - a_2\alpha^2) + 3(i+1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3)]D_{i+2}$$

$$D_{n-2} = (a_0 - a_2\alpha^2)E_{n-2} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_{n-2} \\ + (n-1)[(3a_3\alpha^2 - a_1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_{n-1}$$

$$\begin{aligned}
& +(n)[(n-1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3)a_2 - 3(n-1)(a_0 - a_2\alpha^2)a_3\alpha]C_n \\
& +(n-1)(n)(n+1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3)a_3C_{n+1} \\
& -(n-1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2) + 2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3)]D_{n-1} \\
& +(n)[(n-1)a_2(a_0 - a_2\alpha^2) + 3(n-1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3)]D_n \\
D_{n-1} & = (a_0 - a_2\alpha^2)E_{n-1} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_{n-1} \\
& +(n)[(3a_3\alpha^2 - a_1)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 2a_2\alpha(a_0 - a_2\alpha^2)]C_n \\
& -(n)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2) + 2a_2\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3)]D_n \\
D_n & = (a_0 - a_2\alpha^2)E_n - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_n
\end{aligned}$$

- วิธีการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์อันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามือมีอยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$

ตัวอย่าง 5

$$a_4y^{(4)} + a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$\begin{aligned}
f(x) & = \sum_{i=0}^4 P_i x^i \\
g(x) & = \sum_{i=0}^4 Q_i x^i
\end{aligned}$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำให้

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax$$

เป็นผลเฉลยของสมการ

เนื่องจาก

$$\begin{aligned}
y & = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax \\
y' & = \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax \\
& \quad - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos ax \\
y'' & = -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos ax \\
& \quad + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax \\
& \quad - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos ax \\
y''' & = -\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax \\
& \quad + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\cos ax + (6C_3 + 24C_4x)\sin ax \\
& \quad + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos ax \\
& \quad - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\sin ax + (6D_3 + 24D_4x)\cos ax \\
y^{(4)} & = \alpha^4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax - 4\alpha^3(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos ax \\
& \quad - 6\alpha^2(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin ax + 4\alpha(6C_3 + 24C_4x)\cos ax + 24C_4\sin ax
\end{aligned}$$

$$+ \alpha^4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax + 4\alpha^3(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin ax - 6\alpha^2(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos ax - 4\alpha(6D_3 + 24D_4x)\sin ax + 24D_4\cos ax$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} &= a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax] \\ &+ a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax \\ &- \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos ax] \\ &+ a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos ax \\ &+ (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin ax - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax \\ &- 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos ax] \\ &+ a_3[-\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\sin ax \\ &+ 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\cos ax + (6C_3 + 24C_4x)\sin ax \\ &+ \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\cos ax \\ &- 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\sin ax + (6D_3 + 24D_4x)\cos ax] \\ &+ a_4[\alpha^4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4)\sin ax - 4\alpha^3(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3)\cos ax \\ &- 6\alpha^2(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2)\sin ax + 4\alpha(6C_3 + 24C_4x)\cos ax + 24C_4\sin ax \\ &+ \alpha^4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4)\cos ax + 4\alpha^3(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3)\sin ax \\ &- 6\alpha^2(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2)\cos ax - 4\alpha(6D_3 + 24D_4x)\sin ax + 24D_4\cos ax] \end{aligned}$$

จะได้

$$\begin{aligned} \sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} &= [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 + 6a_3C_3 \\ &+ 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3] \\ &+ x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 \\ &+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 \\ &- (a_1\alpha + a_3\alpha^2)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4] \\ &+ x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4] \sin ax \\ &+ [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 + 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\ &+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3] \\ &+ x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 + 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 \\ &+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\ &+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 + 72a_4\alpha^2)D_4 \\ &+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3C_4] \\ &+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4] \\ &+ x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4] \cos ax \end{aligned}$$

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned} f(x) &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 + 6a_3C_3 \\ &+ 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 \\ &+ x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 \\ &+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& +x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 \\
& - (a_1\alpha + a_3\alpha^3)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4] \\
& +x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4] \\
& +x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4] \\
g(x) = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 + 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 \\
& +x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 + 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\
& +x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 + 72a_4\alpha^2)D_4 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3C_4] \\
& +x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4] \\
& +x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4]
\end{aligned}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned}
f(x) &= \sum_{i=0}^4 P_i x^i = P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 \\
&= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 + 6a_3C_3 \\
&+ 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 \\
&+x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 \\
&+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\
&+x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 \\
&- (a_1\alpha + a_3\alpha^3)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4] \\
&+x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4] \\
&+x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4]
\end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 + 6a_3C_3 + 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 = P_0 \quad (1)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4 = P_1 \quad (2)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 = P_2 \quad (3)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 = P_3 \quad (4)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 = P_4 \quad (5)$$

จาก (5) จะได้

$$C_4 = \frac{P_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (4) จะได้

$$C_3 = \frac{P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{\left(P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)D_3 + 36a_3\alpha D_4 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{\left(P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 - 24a_3C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)D_2 + 18a_3\alpha D_3 + 96a_4\alpha D_4 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{\left(P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 - 6a_3C_3 - 24a_4C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_1 + 6a_3\alpha D_2 + 24a_4\alpha D_3 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} g(x) &= \sum_{i=0}^4 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 \\ &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 + 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 \\ &\quad + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 + 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\ &\quad + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 + 72a_4\alpha^2)D_4 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4] \\ &\quad + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4] \\ &\quad + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4] \end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 = Q_0 \quad (6)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4 = Q_1 \quad (7)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 = Q_2 \quad (8)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 = Q_3 \quad (9)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 = Q_4 \quad (10)$$

แทน C_4 ใน (10) จะได้

$$D_4 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_4 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_3 ใน (9) จะได้

$$D_3 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_3 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ &+ [(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ &- [(8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_2 ใน (8) จะได้

$$D_2 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ &+ [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ &+ [(12a_2 - 72a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ &- [(6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ &- [36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_1 ใน (7) จะได้

$$D_1 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ &+ [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ &+ [(6a_2 - 36a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ &+ [24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 96a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ &- [(4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ &- [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ &- [96a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_0 ใน (6) จะได้

$$D_0 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ &+ [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_1 \\ &+ [(2a_2 - 12a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ &+ [6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 24a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 + 24a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ &- [(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_1 \\ &- [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ &- [24a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 - 24a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_4y^{(4)} + a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^4 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^4 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm a_i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

อยู่ในรูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1 x + C_2 x^2 + C_3 x^3 + C_4 x^4) \sin \alpha x + (D_0 + D_1 x + D_2 x^2 + D_3 x^3 + D_4 x^4) \cos \alpha x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{(P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 - 6a_3C_3 - 24a_4C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0) + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_1 + 6a_3\alpha D_2 + 24a_4\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_1 = \frac{(P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 - 24a_3C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1) + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)D_2 + 18a_3\alpha D_3 + 96a_4\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_2 = \frac{(P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)D_3) + 36a_3\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_3 = \frac{P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_4 = \frac{P_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$D_0 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 + [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_1 + [(2a_2 - 12a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 + [6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 24a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 + 24a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 - [(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_1 - [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 - [24a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 - 24a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ + [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ + [(6a_2 - 36a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ + [24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 96a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ - [(4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ - [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ - [96a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ + [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ + [(12a_2 - 72a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ - [(6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ - [36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_3 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_3 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ + [(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ - [(8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_4 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_4 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ตัวอย่าง 6

$$a_4y^{(4)} + a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^6 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^6 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

วิธีทำ ให้

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax$$

เป็นผลเฉลยเฉพาะของสมการ

เนื่องจาก

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax$$

$$y' = \alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\cos ax + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\sin ax - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\sin ax$$

$$\begin{aligned}
& +D_5x^5 + D_6x^6)\sin ax + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\cos ax \\
y'' &= -\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 \\
& + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\cos ax + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 + 30C_6x^4)\sin ax \\
& -\alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 \\
& + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\sin ax + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 + 30D_6x^4)\cos ax \\
y''' &= -\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\cos ax - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x \\
& + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\sin ax + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 \\
& + 30C_6x^4)\cos ax + (6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2 + 120C_6x^3)\sin ax \\
& +\alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\sin ax - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x \\
& + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\cos ax - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 \\
& + 30D_6x^4)\sin ax + (6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2 + 120D_6x^3)\cos ax \\
y^{(4)} &= \alpha^4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax - 4\alpha^3(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 \\
& + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\cos ax - 6\alpha^2(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 \\
& + 30C_6x^4)\sin ax + 4\alpha(6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2 + 120C_6x^3)\cos ax \\
& + (24C_4 + 120C_5x + 360C_6x^2)\sin ax + \alpha^4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 \\
& + D_6x^6)\cos ax + 4\alpha^3(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\sin ax \\
& - 6\alpha^2(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 + 30D_6x^4)\cos ax - 4\alpha(6D_3 + 24D_4x + \\
& 60D_5x^2 + 120D_6x^3)\sin ax + (24D_4 + 120D_5x + 360D_6x^2)\cos ax
\end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned}
\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} &= a_0[(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax \\
& + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax] \\
& + a_1[\alpha(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\cos ax \\
& + (C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\sin ax \\
& - \alpha(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\sin ax \\
& + (D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\cos ax] \\
& + a_2[-\alpha^2(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax \\
& + 2\alpha(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\cos ax \\
& + (2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 + 30C_6x^4)\sin ax \\
& - \alpha^2(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax \\
& - 2\alpha(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\sin ax \\
& + (2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 + 30D_6x^4)\cos ax \\
& + a_3[-\alpha^3(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\cos ax \\
& - 3\alpha^2(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\sin ax \\
& + 3\alpha(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 + 30C_6x^4)\cos ax \\
& + (6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2 + 120C_6x^3)\sin ax \\
& + \alpha^3(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\sin ax \\
& - 3\alpha^2(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\cos ax \\
& - 3\alpha(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 + 30D_6x^4)\sin ax \\
& + (6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2 + 120D_6x^3)\cos ax] \\
& + a_4[\alpha^4(C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin ax \\
& - 4\alpha^3(C_1 + 2C_2x + 3C_3x^2 + 4C_4x^3 + 5C_5x^4 + 6C_6x^5)\cos ax \\
& - 6\alpha^2(2C_2 + 6C_3x + 12C_4x^2 + 20C_5x^3 + 30C_6x^4)\sin ax \\
& + 4\alpha(6C_3 + 24C_4x + 60C_5x^2 + 120C_6x^3)\cos ax + (24C_4 + 120C_5x + 360C_6x^2)\sin ax \\
& + \alpha^4(D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos ax
\end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$+4\alpha^3(D_1 + 2D_2x + 3D_3x^2 + 4D_4x^3 + 5D_5x^4 + 6D_6x^5)\sin\alpha x \\ -6\alpha^2(2D_2 + 6D_3x + 12D_4x^2 + 20D_5x^3 + 30D_6x^4)\cos\alpha x - 4\alpha(6D_3 + 24D_4x + 60D_5x^2 \\ + 120D_6x^3)\sin\alpha x + (24D_4 + 120D_5x + 360D_6x^2)\cos\alpha x]$$

จะได้

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 \\ + 6a_3C_3 + 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3] \\ + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 + 120a_4C_5 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\ + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + 60a_3C_5 + 360a_4C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 - 240a_4\alpha D_5] \\ + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_5 + 120a_3C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 - 60a_3\alpha D_5 - 480a_4\alpha D_6] \\ + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^4)C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_5 - 90a_3\alpha D_6] \\ + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_5 + (24a_4\alpha^3 \\ - 12a_2\alpha)D_6] + x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_6] \sin\alpha x \\ + [(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3] \\ + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + 120a_4D_5 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\ + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + 60a_3D_5 + 360a_4D_6 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 + 240a_4\alpha C_5] \\ + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_5 + 120a_3D_6 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 + 60a_3\alpha C_5 + 480a_4\alpha C_6] \\ + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)D_6 \\ + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)C_5 + 90a_3\alpha C_6] \\ + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)C_6] \\ + x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6] \cos\alpha x$$

เนื่องจาก

$$\sum_{i=0}^4 a_i y^{(i)} = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$$

จะได้ว่า

$$f(x) = (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 \\ + 6a_3C_3 + 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 \\ + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 + 24a_3C_4 + 120a_4C_5 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\ + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 + 60a_3C_5 + 360a_4C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 - 240a_4\alpha D_5] \\ + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_5 + 120a_3C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 - 60a_3\alpha D_5 - 480a_4\alpha D_6] \\ + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^4)C_6 \\ + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_5 - 90a_3\alpha D_6]$$

$$\begin{aligned}
& +(a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_5 - 90a_3\alpha D_6] \\
& +x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_5 \\
& + (24a_4\alpha^3 - 12a_2\alpha)D_6] + x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_6] \\
g(x) = & (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 \\
& + x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + 120a_4D_5 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\
& + x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + 60a_3D_5 + 360a_4D_6 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 + 240a_4\alpha C_5] \\
& + x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_5 + 120a_3D_6 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 + 60a_3\alpha C_5 + 480a_4\alpha C_6] \\
& + x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)D_6 \\
& + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)C_5 + 90a_3\alpha C_6] \\
& + x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)C_6] \\
& + x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6]
\end{aligned}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned}
f(x) &= \sum_{i=0}^6 P_i x^i = P_0 + P_1 x + P_2 x^2 + P_3 x^3 + P_4 x^4 + P_5 x^5 + P_6 x^6 \\
&= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)C_2 \\
&+ 6a_3C_3 + 24a_4C_4 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 \\
&+ x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)C_3 + 24a_3C_4 + 120a_4C_5 \\
&+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4] \\
&+ x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)C_4 + 60a_3C_5 + 360a_4C_6 \\
&+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 - 240a_4\alpha D_5] \\
&+ x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)C_5 + 120a_3C_6 \\
&+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 - 60a_3\alpha D_5 - 480a_4\alpha D_6] \\
&+ x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)C_6 \\
&+ (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_5 - 90a_3\alpha D_6] \\
&+ x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_5 \\
&+ (24a_4\alpha^3 - 12a_2\alpha)D_6] + x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_6]
\end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$\begin{aligned}
& (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)C_2 + 6a_3C_3 + 24a_4C_4 \\
& + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_0 + (4a_4\alpha^3 - 2a_2\alpha)D_1 - 6a_3\alpha D_2 - 24a_4\alpha D_3 = P_0 \tag{1}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)C_3 + 24a_3C_4 + 120a_4C_5 \\
& + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_1 + (8a_4\alpha^3 - 4a_2\alpha)D_2 - 18a_3\alpha D_3 - 96a_4\alpha D_4 = P_1 \tag{2}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)C_4 + 60a_3C_5 + 360a_4C_6 \\
& + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_2 + (12a_4\alpha^3 - 6a_2\alpha)D_3 - 36a_3\alpha D_4 - 240a_4\alpha D_5 = P_2 \tag{3}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)C_5 + 120a_3C_6 \\
& + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_3 + (16a_4\alpha^3 - 8a_2\alpha)D_4 - 60a_3\alpha D_5 - 480a_4\alpha D_6 = P_3 \tag{4}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_4 \\
& + (20a_4\alpha^3 - 10a_2\alpha)D_5 - 90a_3\alpha D_6 = P_4 \tag{5}
\end{aligned}$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_5 + (24a_4\alpha^3 - 12a_2\alpha)D_6 = P_5 \quad (6)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)C_6 + (a_3\alpha^3 - a_1\alpha)D_6 = P_6 \quad (7)$$

จาก (7) จะได้

$$C_6 = \frac{P_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (6) จะได้

$$C_5 = \frac{P_5 - (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (5) จะได้

$$C_4 = \frac{\left(P_4 - (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 - (30a_2 - 180a_4\alpha^4)C_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)D_5 - 90a_3\alpha D_6 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (4) จะได้

$$C_3 = \frac{\left(P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 - (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_5 - 120a_3C_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)D_4 + 60a_3\alpha D_5 + 480a_4\alpha D_6 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (3) จะได้

$$C_2 = \frac{\left(P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 - 60a_3C_5 - 360a_4C_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)D_3 + 36a_3\alpha D_4 + 240a_4\alpha D_5 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (2) จะได้

$$C_1 = \frac{\left(P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 - 24a_3C_4 - 120a_4C_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)D_2 + 18a_3\alpha D_3 + 96a_4\alpha D_4 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จาก (1) จะได้

$$C_0 = \frac{\left(P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 - 6a_3C_3 - 24a_4C_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_1 + 6a_3\alpha D_2 + 24a_4\alpha D_3 \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

จากการเทียบสัมประสิทธิ์ เมื่อ

$$\begin{aligned} g(x) &= \sum_{i=0}^6 Q_i x^i = Q_0 + Q_1 x + Q_2 x^2 + Q_3 x^3 + Q_4 x^4 + Q_5 x^5 + Q_6 x^6 \\ &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 \\ &\quad + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&+x[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + 120a_4D_5 \\
&+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4] \\
&+x^2[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + 60a_3D_5 + 360a_4D_6 \\
&+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 + 240a_4\alpha C_5] \\
&+x^3[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_5 + 120a_3D_6 \\
&+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 + 60a_3\alpha C_5 + 480a_4\alpha C_6] \\
&+x^4[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)D_6 \\
&+ (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)C_5 + 90a_3\alpha C_6] \\
&+x^5[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)C_6] \\
&+x^6[(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6]
\end{aligned}$$

จะได้ว่า

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_0 + (a_1 - 3a_3\alpha^2)D_1 + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)D_2 + 6a_3D_3 + 24a_4D_4 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)C_1 + 6a_3\alpha C_2 + 24a_4\alpha C_3 = Q_0 \quad (8)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_1 + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)D_2 + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)D_3 + 24a_3D_4 + 120a_4D_5 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)C_2 + 18a_3\alpha C_3 + 96a_4\alpha C_4 = Q_1 \quad (9)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_2 + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)D_3 + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)D_4 + 60a_3D_5 + 360a_4D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)C_3 + 36a_3\alpha C_4 + 240a_4\alpha C_5 = Q_2 \quad (10)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_3 + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)D_4 + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)D_5 + 120a_3D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)C_4 + 60a_3\alpha C_5 + 480a_4\alpha C_6 = Q_3 \quad (11)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)D_5 + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)C_5 + 90a_3\alpha C_6 = Q_4 \quad (12)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)C_6 = Q_5 \quad (13)$$

$$(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6 = Q_6 \quad (14)$$

แทน C_6 ใน (14) จะได้

$$D_6 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_6 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_5 ใน (13) จะได้

$$D_5 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_5 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_5 \\ &+ [(6a_1 - 18a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ &- [(12a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_4 ใน (12) จะได้

$$D_4 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_4 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4 \\ &+ [(5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (10a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ &+ [(30a_2 - 180a_4\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 90a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ &- [(10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \\ &- [90a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_3 ใน (11) จะได้

$$D_3 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_3 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ +[(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ +[(20a_2 - 120a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 60a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ +[120a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 480a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ -[(8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ -[60a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \\ -[480a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 1200a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_2 ใน (10) จะได้

$$D_2 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ +[(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ +[(12a_2 - 72a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ +[60a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 240a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 + 360a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6 \\ -[(6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ -[36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ -[240a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 60a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 - 360a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_1 ใน (9) จะได้

$$D_1 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ +[(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ +[(6a_2 - 36a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ +[24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 96a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 + 120a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 \\ -[(4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ -[18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ -[96a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 - 120a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

แทน C_0 ใน (8) จะได้

$$D_0 = \frac{\begin{pmatrix} (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ +[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_1 \\ +[(2a_2 - 12a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ +[6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 24a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 + 24a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ -[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_1 \\ -[6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ -[24a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 - 24a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 \end{pmatrix}}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

ดังนั้นเราจะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการ

$$a_4y^{(4)} + a_3y''' + a_2y'' + a_1y' + a_0y = f(x)\sin\alpha x + g(x)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^6 P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^6 Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา

อยู่ในรูปแบบ

$$y = (C_0 + C_1x + C_2x^2 + C_3x^3 + C_4x^4 + C_5x^5 + C_6x^6)\sin\alpha x + (D_0 + D_1x + D_2x^2 + D_3x^3 + D_4x^4 + D_5x^5 + D_6x^6)\cos\alpha x$$

เมื่อ

$$C_0 = \frac{\left(P_0 - (a_1 - 3a_3\alpha^2)C_1 - (2a_2 - 12a_4\alpha^4)C_2 - 6a_3C_3 - 24a_4C_4 \right) + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_0 + (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_1 + 6a_3\alpha D_2 + 24a_4\alpha D_3}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_1 = \frac{\left(P_1 - (2a_1 - 6a_3\alpha^2)C_2 - (6a_2 - 36a_4\alpha^4)C_3 - 24a_3C_4 - 120a_4C_5 \right) + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_1 + (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)D_2 + 18a_3\alpha D_3 + 96a_4\alpha D_4}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_2 = \frac{\left(P_2 - (3a_1 - 9a_3\alpha^2)C_3 - (12a_2 - 72a_4\alpha^4)C_4 - 60a_3C_5 - 360a_4C_6 \right) + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_2 + (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)D_3 + 36a_3\alpha D_4 + 240a_4\alpha D_5}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_3 = \frac{\left(P_3 - (4a_1 - 12a_3\alpha^2)C_4 - (20a_2 - 120a_4\alpha^4)C_5 - 120a_3C_6 \right) + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_3 + (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)D_4 + 60a_3\alpha D_5 + 480a_4\alpha D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_4 = \frac{\left(P_4 - (5a_1 - 15a_3\alpha^2)C_5 - (30a_2 - 180a_4\alpha^4)C_6 \right) + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_4 + (10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)D_5 - 90a_3\alpha D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_5 = \frac{P_5 - (6a_1 - 18a_3\alpha^2)C_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_5 + (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$C_6 = \frac{P_6 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)}$$

$$\begin{aligned}
D_0 &= \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_0 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_0 \\ &+ [(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_1 \\ &+ [(2a_2 - 12a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 6a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ &+ [6a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 24a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 + 24a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_4 \\ &- [(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_1 \\ &- [6a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_2 - 12a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ &- [24a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 6a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 - 24a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_4 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \\
D_1 &= \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_1 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_1 \\ &+ [(2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_2 \\ &+ [(6a_2 - 36a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 18a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ &+ [24a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 96a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 + 120a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_5 \\ &- [(4a_2\alpha - 8a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (2a_1 - 6a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_2 \\ &- [18a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_2 - 36a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ &- [96a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 24a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 - 120a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_5 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \\
D_2 &= \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_2 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_2 \\ &+ [(3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_3 \\ &+ [(12a_2 - 72a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 36a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ &+ [60a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 240a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 + 360a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_6 \\ &- [(6a_2\alpha - 12a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (3a_1 - 9a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_3 \\ &- [36a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (12a_2 - 72a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ &- [240a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 60a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 - 360a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \\
D_3 &= \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_3 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_3 \\ &+ [(4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_4 \\ &+ [(20a_2 - 120a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 60a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ &+ [120a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 480a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ &- [(8a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (4a_1 - 12a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_4 \\ &- [60a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (20a_2 - 120a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \\ &- [480a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + 1200a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \\
D_4 &= \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_4 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_4 \\ &+ [(5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (10a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_5 \\ &+ [(30a_2 - 180a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 90a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ &- [(10a_2\alpha - 20a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (5a_1 - 15a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_5 \\ &- [90a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (30a_2 - 180a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}
\end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$D_5 = \frac{\left(\begin{aligned} &(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_5 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_5 \\ &+ [(6a_1 - 18a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (12a_2\alpha - 24a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_6 \\ &- [(12a_2\alpha - 16a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (6a_1 - 18a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_6 \end{aligned} \right)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

$$D_6 = \frac{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)Q_6 - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)P_6}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2}$$

จากตัวอย่างที่ 5 และ 6 สามารถสรุปได้ว่าการหาผลเฉลยเฉพาะของสมการเชิงอนุพันธ์สามัญอันดับ 4 ที่มีสัมประสิทธิ์เป็นค่าคงที่และฟังก์ชันทางขวามืออยู่ในรูปแบบของ $f(x)\sin ax + g(x)\cos ax$ เมื่อ

$$f(x) = \sum_{i=0}^l P_i x^i$$

$$g(x) = \sum_{i=0}^k Q_i x^i$$

โดยที่ α เป็นจำนวนจริงใดๆ และ $\pm\alpha i$ ไม่ใช่รากของสมการช่วยของสมการเชิงอนุพันธ์ที่พิจารณา เมื่อ $n = \max(l, k)$

จะได้ผลเฉลยเฉพาะของสมการในรูปแบบทั่วไป อยู่ในรูปแบบ

$$y = \frac{(\sum_{i=0}^n C_i x^i)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)} \sin ax + \frac{(\sum_{i=0}^n D_i x^i)}{(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)^2 + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)^2} \cos ax$$

เมื่อ

$$C_i = B_i + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_i + (i+1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{i+1} + 3(i+1)(i+2)a_3\alpha D_{i+2} \\ + 4(i+1)(i+2)(i+3)a_4\alpha D_{i+3} - (i+1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{i+1} \\ - (i+1)(i+2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{i+2} - (i+1)(i+2)(i+3)a_3C_{i+3} \\ - (i+1)(i+2)(i+3)(i+4)a_4C_{i+4}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$C_{n-3} = B_{n-3} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-3} + (n-2)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-2} \\ + 3(n-1)(n-2)(a_3\alpha)D_{n-1} + 4n(n-1)(n-2)(a_4\alpha)D_n \\ - (n-2)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-2} - (n-1)(n-2)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_{n-1} \\ - n(n-1)(n-2)(a_3)C_n$$

$$C_{n-2} = B_{n-2} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-2} + (n-1)(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_{n-1} \\ + 3n(n-1)(a_3\alpha)D_n - (n-1)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_{n-1} - n(n-1)(a_2 - 6a_4\alpha^4)C_n$$

$$C_{n-1} = B_{n-1} + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_{n-1} + n(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)D_n - (n)(a_1 - 3a_3\alpha^3)C_n$$

$$C_n = B_n + (a_1\alpha - a_3\alpha^3)D_n$$

และ

$$\begin{aligned}
 D_i &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)E_i - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_i \\
 &\quad + (i+1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+1} \\
 &\quad + [((i+2)(i+1)a_2 - 6(i+2)(i+1)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad - 3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+2} \\
 &\quad + [(i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad - 4(i+3)(i+2)(i+1)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{i+3} \\
 &\quad + (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_1\alpha - a_3\alpha^3)C_{i+4} \\
 &\quad - (i+1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+1} \\
 &\quad - [3(i+2)(i+1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + ((i+1)(i+2)a_2\alpha \\
 &\quad - 6(i+1)(i+2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+2} \\
 &\quad - [4(i+3)(i+2)(i+1)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad + (i+3)(i+2)(i+1)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{i+3} \\
 &\quad - (i+4)(i+3)(i+2)(i+1)a_4(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)D_{i+4}
 \end{aligned}$$

เมื่อ $i = 0, 1, 2, \dots, (n-4)$

$$\begin{aligned}
 D_{n-3} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)E_{n-3} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_{n-3} \\
 &\quad + (n-2)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-2} \\
 &\quad + [((n-1)(n-2)a_2 - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^4)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad - 3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\
 &\quad + [n(n-1)(n-2)a_3(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - 4n(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\
 &\quad - (n-2)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-2} \\
 &\quad - [3(n-1)(n-2)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad + ((n-1)(n-2)a_2\alpha - 6(n-1)(n-2)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\
 &\quad - [4(n)(n-1)(n-2)a_4\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + n(n-1)(n-2)a_3(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \\
 D_{n-2} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)E_{n-2} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_{n-2} \\
 &\quad + (n-1)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_{n-1} \\
 &\quad + [((n)(n-1)a_2 - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) \\
 &\quad - 3n(n-1)a_3\alpha(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\
 &\quad - (n-1)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_{n-1} \\
 &\quad - [3n(n-1)a_3\alpha(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (n)(n-1)a_2 \\
 &\quad - 6(n)(n-1)a_4\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \\
 D_{n-1} &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)E_{n-1} - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_{n-1} \\
 &\quad + (n)[(a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) - (2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]C_n \\
 &\quad - (n)[(2a_2\alpha - 4a_4\alpha^3)(a_1\alpha - a_3\alpha^3) + (a_1 - 3a_3\alpha^2)(a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)]D_n \\
 D_n &= (a_0 - a_2\alpha^2 + a_4\alpha^4)E_n - (a_1\alpha - a_3\alpha^3)B_n
 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้